Vlaanderen
is materiaalbewust

EVALUATIE VAN HET UITVOERINGSPLAN KUNSTSTOFFEN 2020-2025

STEVIGE RESULTATEN, NIEUWE UITDAGINGEN

SAMEN MAKEN WE
MORGEN MOOIER

OVAM

OVAM.VLAANDEREN.BE

////////////

DOCUMENTBESCHRIJVING

1 *Titel van publicatie:*
Evaluatie van het Uitvoeringsplan Kunststoffen 2020-2025 – Stevige resultaten, nieuwe uitdagingen

2 *Verantwoordelijke Uitgever:*
Werner Annaert, OVAM, Stationsstraat 110, 2800 Mechelen

3 *Wettelijk Depot nummer:* D/2026/5024/25

4 *Trefwoorden:*
kunststoffen, circulaire economie, recyclage, recyclaat, kunststofbeleid, preventie, hergebruik, SUP-richtlijn, PPWR, kunststofketen, Vlaanderen

5 *Samenvatting:*
Deze evaluatie blikt terug op het Uitvoeringsplan Kunststoffen 2020-2025 en beoordeelt de resultaten van 37 acties rond preventie, hergebruik, recyclage, kennisopbouw en circulair aankoopbeleid. Vlaanderen boekte belangrijke vooruitgang, onder meer bij de uitvoering van de SUP-richtlijn, de aanpak van pelletverlies en microplastics, de uitbouw van recyclage en de stimulering van het gebruik van kunststofrecyclaten.
Tegelijk toont de evaluatie aan dat de kunststofrecyclagesector onder druk staat door hoge kosten, lage virginprijzen, beperkte vraag naar recyclaat en een complexe regelgeving. Daarom wordt aanbevolen om sterker in te zetten op verplichte recycled content, lokale verwerking binnen de EU, kwaliteitsvolle recyclage en betere dataverzameling.
De evaluatie bevestigt de meerwaarde van het uitvoeringsplan als beleidsinstrument en vormt de basis voor een actualisatie in 2026, zodat Vlaanderen kan inspelen op nieuwe Europese regelgeving, marktevoluties en uitdagingen zoals microplastics, zorgwekkende stoffen en de verdere verduurzaming van de kunststofketen.

6 *Aantal bladzijden:* 58

7 *Aantal tabellen en figuren: /*

8 *Datum publicatie:* 31/08/2026
Voor de meest recente versie van dit document kunt u terecht op de OVAM website: ovam.vlaanderen.be

9 *Prijs*: /*

10 *Begeleidingsgroep en/of auteur: /*

11 *Contactpersonen:*

12 *Andere titels over dit onderwerp: /*

U hebt het recht deze brochure te downloaden, te printen en digitaal te verspreiden. U hebt niet het recht deze aan te passen of voor commerciële doeleinden te gebruiken.

De meeste OVAM-publicaties kunt u raadplegen en/of downloaden op de OVAM-website: ovam.vlaanderen.be

* Prijswijzigingen voorbehouden.

cmartlife Medegefinancierd door de Europese Unie

INHOUD

1 Vlaanderen zet sterk in op een duurzame toekomst met kunststoffen. 5
2 Een blik terug én vooruit met de evaluatie 5
3 Evaluatie van de beleidslijnen en acties 6
3.1 Minder en efficiënt gebruik van kunststoffen (acties 1 – 14) 6
3.2 Een duurzame recyclagemarkt creëren voor kunststoffen 7
3.3 Kunststofrecyclaat als volwaardige grondstof (acties 23-30) 8
3.4 Inzet tot kennis- en datavergaring (acties 31-35) 9
3.5 De voorbeeldrol van overheden via circulair aankoopbeleid (acties 36-37) 9
4 Evaluatie van het instrument 'uitvoeringsplan' als ruggengraat voor kunststofbeleid 10
5 Evaluatie van de governance: het overlegplatform als de schakel tussen beleid, innovatie en uitvoering 11
6 Ronde Tafel – event: een moment van evaluatie met stakeholders 12
6.1 Marktfalen: prijsdruk en gebrek aan vraag naar recyclaat 12
6.2 Ongelijk speelveld door import en onvoldoende handhaving 12
6.3 Kostenrealiteit: energie en werking wegen zwaar door 13
6.4 Onzeker en versnipperd regelgevend kader 13
6.5 Veiligheid, kwaliteit en zorgwekkende stoffen 13
6.6 UPV-systemen als hefboom 14
7 Conclusies en aanbevelingen 14
8 Actualisatie in 2026 15

Bijlage 1: OVERZICHT ACTIES 16
Bijlage 2: Detail acties 19
Bijlage 3: Tijdslijn acties uit het Uitvoeringsplan Kunststoffen 2020-2025 57

1 VLAANDEREN ZET STERK IN OP EEN DUURZAME TOEKOMST MET KUNSTSTOFFEN.

Het Uitvoeringsplan Kunststoffen 2020–2025[1] maakte deel uit van het Regeerakkoord 2019-2024 en werd door de **Vlaamse Regering** goedgekeurd op 21 februari 2020. Met dit uitvoeringsplan bood Vlaanderen een helder **kader** voor alle acties die nodig zijn om de kunststofkringloop te sluiten en de impact op milieu en klimaat te verminderen.

Het plan ontstond in samenwerking met bedrijven, instellingen, het middenveld en overheden, en is geen statisch document: het laat ruimte om mee te evolueren met nieuwe inzichten, technologische doorbraken en veranderende beleidskaders op Vlaams, Belgisch, Europees en internationaal niveau.

Het legde bovendien de basis voor het Europese LIFE **Cmartlife** project, dat over een looptijd van zeven jaar 18 miljoen euro investeert in het verminderen van het restafval en zoekt naar duurzame kunststofoplossingen.

Het plan telde 37 acties *(20 acties getrokken door OVAM, 17 acties getrokken door externen)*, verdeeld over **5 strategische beleidslijnen:** (1) Minder en efficiënt gebruik van kunststoffen; (2) Duurzame recyclagemarkt; (3) Kunststofrecyclaat als volwaardige grondstof; (4) Kennisvergaring; (5) Voorbeeldrol van overheden.

Nu de planperiode is afgelopen, maakt OVAM de balans op.

2 EEN BLIK TERUG ÉN VOORUIT MET DE EVALUATIE

Deze evaluatie biedt de kans om terug te blikken op de geboekte vooruitgang sinds de opstart van het plan in 2020, maar ook om te bekijken waar extra inspanningen, nieuwe samenwerkingen nodig zijn of beleid bijgestuurd moet worden. Niet alleen om de kunststofkringloop verder te sluiten, maar ook om Vlaanderen te blijven positioneren als een kennis- en innovatieregio die actief bijdraagt aan de circulaire kunststofeconomie.

We evalueren:

- De beleidslijnen (=doelstellingen) en de eraan gekoppelde 37 acties;
- Het instrument ‘uitvoeringsplan’;
- De governance, met name de werking van het begeleidende overlegplatform.

Waarbij de evaluatie is gebaseerd op:

- overleg met de trekkers van elke actie;
- de tussentijdse evaluatie uit 2023;
- resultaten uit het Cmartlife project;
- een ronde-tafel event met de kunststofketen op ma 29/09/2025.

Bijlage 1 biedt een overzicht van alle acties uit het uitvoeringsplan kunststoffen, de trekker van de actie en een korte beschrijving.

Voor elke actie worden in **bijlage 2** de belangrijkste resultaten en een korte, inhoudelijke evaluatie weergegeven.

Op basis van deze evaluatie kunnen we het Uitvoeringsplan Kunststoffen gericht actualiseren, zodat het beleid kan inspelen op nieuwe inzichten en op de veranderende Vlaamse en Europees-internationale beleidscontext.

3 EVALUATIE VAN DE BELEIDSLIJNEN EN ACTIES

3.1 MINDER EN EFFICIËNT GEBRUIK VAN KUNSTSTOFFEN (ACTIES 1 – 14)

De voorbije planperiode toont dat de inzet op het verminderen en efficiënter gebruiken van kunststoffen duidelijke vooruitgang heeft opgeleverd:

- De **SUP**-richtlijn is grotendeels omgezet zowel via wetgeving als via andere maatregelen, ook al was er **vertraging** in het Europese comitologieproces. De focus verschuift nu naar monitoring en effectmeting (actie 1).
- Tegelijk is de **doelstelling voor draagtassen** niet alleen gehaald, maar presteert België **ruimschoots beter** dan de EU-doelstelling (ong. 4 zakjes per persoon in 2023); de aanpak verschoof van studiewerk rond ecologische alternatieven naar **heldere, eenvoudige communicatie en gedragssturing** (KWITTEN-campagne) (actie 2).
- Het **preventie- en hergebruik**-spoor werd versterkt via preventieplannen en de **Green Deal Anders Verpakt**; de komst van de **PPWR** scherpt de spelregels aan en borgt rapportering en opvolging (actie 3).
- Verder is gewerkt aan **ecodesign** en indicatoren (actie 5), beïnvloeding van internationaal ecodesign-beleid (actie 6), en **duiding rond biogebaseerde/biodegradeerbare kunststoffen** met duurzame keuzes (bv. koffiepads, fruitstickers) die aansluiten op de PPWR (acties 7 en 10).
- Voor **drijfvuil** faciliteerde Mooimakers de opstart van een structurele werkgroep om in te spelen op de actuele noden rond zwerfvuil en verbinding te brengen tussen bestaande kaders (waaronder SUP-richtlijn en de omzetting ervan via het ISA-SUP; Lokaal Materialenplan 2023-2030; Vlaams Integraal Actieplan Marien Zwerfvuil; de bilaterale samenwerking tussen de OVAM/Mooimakers en de Vlaamse waterwegbeheerders rond openbare netheid) (actie 8), terwijl **pelletverlies** zowel via **Operation Clean Sweep** (actie 12) als **VLAREM-verplichtingen/BBT** (actie 13) stevig wordt aangepakt. Zowel de VLAREMverplichtingen als de BBT-studie werden opgepikt door de Europese Commissie als inspiratiebron voor de **Europese pelletverordening**. Internationaal verschoof de focus van een bilaterale samenwerking rond drijfvuil naar het **VN-verdrag** tegen plasticvervuiling (actie 9). De Vlaamse expertise is samengebracht in een intra-Belgisch (onderhandelings)team.
- Het brede **microplastics** kader is versterkt met een REACH-restrictie voor intentioneel toegevoegde microplastics (actie 11) en VMM-onderzoek dat bronmaatregelen (o.a. **bandenslijtage**) centraal zet (actie 14).

AANBEVELINGEN:
De evaluatie van acties 1 t.e.m. 14 bevestigt dat Vlaanderen belangrijke stappen zet richting minder en efficiënter gebruik van kunststoffen, maar dat verdere systemische verankering essentieel is. **Wetgeving en eenvoudige communicatie** vormen een krachtig duo voor gedragsverandering. **Ecodesign** dient centraal te staan in beleid, met focus op generieke ontwerpprincipes, reductie van primaire grondstoffen en het voorkomen van schadelijke stoffen. Ecodesign-principes (recycled

content, levensduurverlenging, herstelbaarheid etc.) versterken als ze **systematisch verankerd** worden **in beleidsinstrumenten** (zoals AVP-convenanten of goedkeuringen van PRO's, Vlarema-gebruiksverboden, productwetgeving, …) en **Europees beleid**, zodat problemen verderop in de keten ('downstream') voorkomen kunnen worden. Wel moeten we erover waken dat we met 'minder en efficiënt gebruik van kunststoffen" **geen meerverbruik van andere materialen** teweegbrengen. Deze shift is vandaag opgestart door SUP en PPWR. We moeten verder blijven inzetten op een goed werkend preventiebeleid. Om de doelstelling voor marien zwerfvuil te halen is een duidelijk **verantwoordelijkheidskader voor drijfvuil** in waterlopen cruciaal. Ten slotte tonen inzichten rond microplastics en pelletverlies dat **bronmaatregelen** en **ketengebaseerde aanpak** het meeste effect genereren. Het nieuwe plan moet daarom inzetten op duidelijke rollen en een sterke alignement met Europese beleidskaders.

3.2 EEN DUURZAME RECYCLAGEMARKT CREËREN VOOR KUNSTSTOFFEN

In de voorbije planperiode boekten we vooruitgang in de selectieve inzameling van kunststofstromen, maar tegelijk zagen we grote uitdagingen voor het installeren van een robuustere recyclagemarkt:

- **Out-of-home inzameling** werd verbreed (actie 15) en huishoudelijke en bedrijfsmatige sorteeranalyses tonen waar het **verbeterpotentieel** zit om meer en zuiverdere stromen richting recyclage te sturen (acties 16–17);
- In **bouw & sloop** is een verplichte selectieve inzameling geregeld in Vlarema voor onder meer kunststofhoudende afvalstromen (zoals recycleerbare harde kunststoffen, verpakkingen van bouwmaterialen of resten siliconen) en zijn **acceptatiecriteria** en proceskennis aangescherpt (actie 18).
- Rond **grensoverschrijdende stromen** is op EU/OESO-niveau gewerkt aan **uniforme interpretatie** en handhaafbaarheid (actie 19) en **ketentransparantie** is verhoogd (actie 20).
- Innovatie en investeringen worden gestimuleerd via **VLAIO/Catalisti/Moonshot** (actie 21) en **PMV/OVAM (via de recyclagehub)** (actie 22)**,** maar de **opschalingskloof** blijft een belangrijke barrière;
- Voor huishoudelijke **verpakkingen** is verwerking in de EU intussen de norm, dankzij de aanpak van Fost Plus. Met de uitrol van pmd is geïnvesteerd in nieuwe sorteerinstallaties van Fost Plus en in nieuwe recyclagebedrijven in opdracht van Fost Plus;
- Bedrijfsmatige stromen daarentegen zijn nog **exportgevoelig**; een **exportban naar niet-OESO** vanaf 21 november 2026 en PPWR-verplichtingen moeten een push vormen om de **EU-recyclage** stimuleren (zie ook actie 23).
- Andere dan mechanische recyclage-initiatieven, zoals chemische of enzymatische recyclage, worden opgestart;
- De stakeholderbevraging tijdens het Ronde Tafel-event wees uit dat energie- en personeels**kosten, virginprijzen, invoer van goedkope kunststoffen of kunststofafvalstoffen uit Azië** en marktvolatiliteit recycleurs onder druk zetten; **verplichte inzet van recyclaat** wordt gezien als hefboom voor marktstabiliteit.

AANBEVELINGEN:
De acties 15–22 tonen dat Vlaanderen stappen vooruitzet in de uitbouw van een duurzame recyclagemarkt, maar dat de sector sterk blootstaat aan externe economische druk. Hoewel de verpakkingssector het engagement nakomt om huishoudelijk verpakkingsafval binnen de EU te recycleren, zorgden **hoge energie- en personeelskosten** en **lage virginprijzen** voor een instabiele

markt. Daardoor moesten sommige recycleurs hun activiteiten staken. Anno maart 2026 blijken de financiële prikkels onvoldoende om de markt structureel te ondersteunen. Vlaanderen moet daarom sterker inzetten op **bindende recycled content-verplichtingen** om de vraag naar Europees recyclaat structureel te verankeren en de markt beter te beschermen. Verhoogde tracering zorgt niet voor verwerking binnen de EU. **Lokale verwerking binnen de EU** moet actiever gestimuleerd en beschermd worden, onder meer via **UPV-beleid waarbij verwerking binnen de EU sterker beloond wordt** en een consequente toepassing van de EVOA-regels. Kwalitatieve inzameling vraagt gerichte begeleiding van sectoren en normering van zuiverheid en sorteerkwaliteit. Om innovaties te doen doorbreken, zijn EU-cofinanciering, risicodeling met investeerders en onafhankelijke technische expertise noodzakelijk. Ten slotte moet het nieuwe plan **de verwerkingshiërarchie expliciet bewaken**, zodat nieuwe technologieën enkel worden opgeschaald wanneer ze effectief milieu en materiaalwinst opleveren.

3.3 KUNSTSTOFRECYCLAAT ALS VOLWAARDIGE GRONDSTOF (ACTIES 23-30)

In de voorbije planperiode werd sterk ingezet op het stimuleren van het gebruik van kunststofrecyclaat:

- Er zijn **barrières in normen en kwaliteitsstandaarden** geïdentificeerd (actie 24) en **kansrijke toepassingen** in kaart gebracht met beleidsopties (actie 25). Sommigen werden **Vlaams verankerd** via **VLAREMA 9** (gebruiksverboden) en we wogen maximaal **op EU-kaders** (SUP, PPWR, ELV, ESPR, EOW-criteria, e.a.). Het Vlaamse wetsvoorstel heeft beleidsmakers op federaal niveau geïnspireerd om wetgeving voor te bereiden die minimumniveaus van recycled content verplicht binnen het **productbeleid** (voorstel tot KB[2]);
- De piste van **fiscale instrumenten** werd onderzocht, maar **productnormering/verboden** blijkt effectiever (actie 26);
- **Afzetzekerheid** wordt via UPV-instrumenten en premies gestimuleerd, maar marktcondities blijven uitdagend en voor bedrijfsmatige verpakkingen blijken de huidige incentives onvoldoende (actie 27–28);
- Op **verificatie van recycled content** is **PolyCert Europe** als geharmoniseerd kader verankerd (actie 29);
- **Juridische duidelijkheid** rond REACH/POP, zelfbeoordeling en **eindeafval** vordert, met aandacht voor **zorgwekkende stoffen (ZS)** en een level playing field t.o.v. import (actie 30).

AANBEVELINGEN:
Vlaanderen moet verder inzetten op **verplichte recycled-content** en deze stevig verankeren in **UPV**-erkenningen of goedkeuringen van de PRO's. **Typebestekken** moeten worden aangepast zodat recyclaat niet onbedoeld wordt uitgesloten, en aanbesteders hebben nood aan praktische gidsen en modelclausules. Daarnaast is het belangrijk om **verificatie en claims** te harmoniseren via een verdere uitbouw van PolyCert Europe, inclusief **mass-balance** waar relevant. Het is belangrijk dat recycled content-claims en verificatie duidelijk worden vastgelegd in Europese regels, zodat **materiaalrecyclage** wordt versterkt en bij voorkeur binnen de EU plaatsvindt. Gebruiksverplichtingen moeten, waar mogelijk, worden verbonden met een **voorkeur voor EU-recyclaat**, zodat de Europese recyclagemarkt wordt ondersteund en meer garantie kan geboden worden op tracering.
Vlaanderen moet ook zekerheid bieden over kwaliteit en veiligheid door analysegidsen te publiceren en **handhaving op ZS-gerelateerde risico's** te versterken. Daarom moet Vlaanderen in het nieuwe

plan blijven wegen op Europese regelgeving, zodat een stabiele, veilige en competitieve afzetmarkt voor recyclaat gegarandeerd blijft.

3.4 INZET TOT KENNIS- EN DATAVERGARING (ACTIES 31-35)

In de voorbije planperiode zijn belangrijke stappen gezet in het versterken van kennis, monitoring en dataverzameling, maar de informatiebronnen voor kunststoffen blijven versnipperd:

- De opzet voor **dataverzameling** is uitgewerkt, maar de **invulling liep vertraging** op, afwerking voorzien tegen **2027** afgestemd met **MATIS** (actie 31);
- **Inzet van recyclaat** is in kaart gebracht via sectorstudies (essenscia/PlasticsEurope), met stijgingen sinds 2018, maar België blijft onder het EU-gemiddelde (actie 32);
- Jaarlijkse **Beleidsinformerende Nota**'s bundelen kennis rond (marien) zwerfvuil en microplastics (actie 33), **strandmonitoring** loopt binnen OSPAR/MSFD met nieuwe **threshold** (20 items/100 m) (actie 34), en **microplasticsmonitoring** in diverse compartimenten is verdiept, zij het met **noden aan methodische harmonisatie** en **ontbrekende EU-grenswaarden** (actie 35);
- Kunststofdata blijven **fragmentarisch**, **data governance** en **kennisdeling** (CE-Center, Capture, speerpuntclusters) helpt om beleidsnoden om te zetten in gericht onderzoek.

AANBEVELINGEN:
Door de internationale marktcontext, uiteenlopende definities en beperkte datadeling is het moeilijk om een volledig en consistent beeld van de kunststofketen op Vlaams niveau op te bouwen. De huidige inspanningen rond **MATIS** en circulariteitsindicatoren zijn waardevol, maar vragen verdere verfijning en een sterker kader voor databeheer met duidelijke afspraken over methodiek, definities en datadeling. We moeten ook zelf verder de methodiek verfijnen om tot **meer gedetailleerde data** te komen om de kunststofketen beter in kaart te hebben (bv. rond productie, inzet recyclaten, aanbod kunststofafvalstromen enz.).
Op het vlak van marien zwerfvuil en microplastics is de samenwerking tussen Vlaamse onderzoeksinstellingen sterk. De Beleidsinformerende Nota's bieden een geïntegreerd overzicht van kennis en lacunes met betrekking tot macro- en microplastics in zoet en zout water. We merken dat er een grote vraag en interesse is naar deze **beleidsinformerende nota** (onderwijs, studenten, blauwe economie, blauwe cluster, overheden, wetenschappers, internationale spelers). We zien het vernieuwde nationaal plan marien zwerfvuil als een brug om ook acties op Vlaams niveau te laten opnemen.
In het nieuwe plan zullen we blijven inzetten op een sterk en betrouwbaar gegevenskader, omdat dit nodig is om het beleid rond kunststoffen te sturen en tegelijk goed te onderbouwen.

3.5 DE VOORBEELDROL VAN OVERHEDEN VIA CIRCULAIR AANKOOPBELEID (ACTIES 36-37)

De voorbije planperiode bevestigde dat overheden een belangrijke hefboom vormen om de markt van kunststofrecyclaten en hergebruiksystemen vooruit te trekken. Tegelijk missen aankopers (bij lokale besturen of Vlaamse overheid) soms nog ondersteuning met betrekking tot gebruik van kunststofrecyclaten en biogebaseerde materialen, en hanteren bestekken vaak verouderde standaarden:

- De circulaire aankoop is versterkt via samenwerking met Nederland rond de **MVI/MVOO-criteriatool** en door het opnemen van kunststofrecyclaten en biogebaseerde materialen in **productfiches** voor circulair aankoopbeleid; tegelijk werden voorstellen uitgewerkt om het **gebruik van recyclaat** in specifieke toepassingen bij overheidsaankopen via **VLAREMA** te **verhogen** (actie 36);
- **Wegwerpcateringmateriaal** werd uitgefaseerd voor Vlaamse overheden/evenementen; algemene ondersteuning voor organisatoren is opgeschaald (actie 37).

AANBEVELINGEN:
In lijn met Europese ontwikkelingen zoals de **SUP-richtlijn**, en de **PPWR** is het duidelijk dat overheden via hun aankoopbeleid niet alleen verplichtingen moeten volgen, maar ook een voortrekkersrol kunnen opnemen. Toch botsen lokale besturen op drempels: verouderde standaarden in bestekken, betalende normdocumenten en gebrek aan praktische ondersteuning. Hierdoor blijven kansen om kunststofrecyclaat te integreren vaak onderbenut. Ook bij cateringmateriaal blijkt de huidige wetgeving ontoereikend: de marktomslag richting hergebruik wordt beperkt door hoge kosten, onvoldoende innovatie en beperkte reikwijdte van de VLAREMA-verplichtingen. De overheid moet sterker optreden als 'voorbeeldgevende' opdrachtgever door **minimale recycled-contentvereisten** op te nemen in **modelbestekken** en relevante productgroepen, gekoppeld aan **MVOO-criteria** en PolyCert-verificatie. Lokale besturen hebben baat bij **structurele ondersteuning** via bijvoorbeeld modelclausules, opleidingen of praktijkgerichte catalogus van bewezen toepassingen. In lijn met de SUP-doelstellingen wordt best een sectorbrede uitbreiding bekeken van de hergebruikverplichtingen voor cateringmateriaal (bedrijven, onderwijs, horeca, events) om **schaalvoordelen** en marktomslag te realiseren. OVAM blijft inzetten op algemene ondersteuning van alle evenementorganisatoren en lokale besturen.

4 EVALUATIE VAN HET INSTRUMENT 'UITVOERINGSPLAN' ALS RUGGENGRAAT VOOR KUNSTSTOFBELEID

Een 'uitvoeringsplan' is een krachtig beleidsinstrument omdat het juridisch verankerd is in artikel 18 van het Materialendecreet, waardoor alle Vlaamse overheden eraan gebonden zijn. Die **decretale basis** zorgt ervoor dat het Uitvoeringsplan Kunststoffen 2020-2025 niet alleen bepalend is voor het beleid, maar ook effectief moet worden gebruikt als bindend **toetsingskader** bij vergunningsaanvragen voor kunststofverwerkende activiteiten.

Daarnaast fungeert het uitvoeringsplan ook als onderbouwd beleidsadvies in **Europese besluitvorming** omdat het **de Vlaamse strategie en prioriteiten** rond kunststofbeleid **duidelijk afbakent**.

Verder kan het uitvoeringsplan een **intensiverend effect richting bedrijven** hebben: hoewel het formeel bindend is voor overheden, vormt het een duidelijk signaal voor de sector over welke richting het beleid uitgaat en welke acties verwacht worden.

Een uitvoeringsplan wordt **goedgekeurd door de Vlaamse Regering** en biedt daarmee een **consistent kader** waarmee Vlaamse administraties bedrijven gerichter kunnen aanspreken en begeleiden richting preventie, hergebruik en kwaliteitsvolle recyclage. Tegelijk neemt de Vlaamse Regering hiermee een politiek engagement.

Op die manier werkt het instrument ‘uitvoeringsplan’ als een stabiele, juridisch ondersteunde hefboom voor een sterker en coherenter kunststofbeleid in Vlaanderen.

5 EVALUATIE VAN DE GOVERNANCE: HET OVERLEGPLATFORM ALS DE SCHAKEL TUSSEN BELEID, INNOVATIE EN UITVOERING

Het **overlegplatform** dat het plan opvolgt – met vertegenwoordigers uit zowel de **publieke** als de **private** sector – blijft een **cruciale schakel**. Het garandeert dat beleid, uitvoering, innovatie en praktijkervaring elkaar blijven versterken.
De huidige werking evalueren alle deelnemers van het overlegplatform als **positief**. De frequentie van 2 overlegplatformen per jaar bleek voor iedereen te werken. Men geeft de voorkeur aan 1x fysiek en 1x online, maar raadt een ‘hybride’ setting (deels online, deels fysiek) af.

Op vlak van samenstelling van het overlegplatform, alsook de agenda werd de suggestie gedaan om externe sprekers uit te nodigen voor een bredere kijk op lopende innovatietrajecten.

Onder Vlaanderen Circulair, knooppunt en inspirator voor de circulaire economie in Vlaanderen, is bijvoorbeeld de voorbije legislatuur een meer integrale aanpak voorzien voor innovatietrajecten via de Werkagenda’s, met de bedoeling om samenwerking tussen overheden en bedrijven, middenveld en kenniswereld te versnellen.

Er is nu al een sterke wisselwerking met de activiteiten van de Werkagenda Chemie/Kunststoffen die onder de regie staat van OVAM en Essenscia, in samenwerking met Vlaanderen Circulair. Waar het uitvoeringsplan goedgekeurd wordt door de Vlaamse Regering en sterk inzet op de beleidsmatige acties en wettelijk vastgelegd is, is de werkagenda meer georiënteerd op participatieve en gedeelde acties met vertegenwoordigers van overheden, onderzoekers, bedrijven en middenveld. Het actiedomein van de werkagenda is ruimer dan dat van het uitvoeringplan, in de zin dat naast het werkpad rond recyclage-aspecten (technologie, recyclaat,...), ook er ook werkpaden opgestart zijn rond CCU (CO2 als grondstof) en bio-gebaseerde trajecten (niet enkel voor kunststoffen maar chemische industrie breed), alsook een werkgroep rond preventie, ecodesign en businessmodellen.

OVAM houdt rekening met de suggesties. OVAM zal op basis van de te bespreken onderwerpen uitmaken of een online overlegplatform mogelijk is. Wanneer de agenda eerder uitnodigt tot debat, zal het overlegplatform fysiek doorgaan.

OVAM doet ook steeds een oproep naar agendapunten. Leden van het overlegplatform mogen suggesties doen om een externe spreker uit te nodigen (bv. voor het toelichten van studieresultaten, start van nieuwe initiatieven…).

6 RONDE TAFEL – EVENT: EEN MOMENT VAN EVALUATIE MET STAKEHOLDERS

Op 29 september 2025 organiseerde OVAM een ronde-tafelevenement met stakeholders uit de volledige kunststofwaardeketen, dat in het licht stond van de evaluatie van het Uitvoeringsplan Kunststoffen 2020-2025 en de 'noodkreet' van de Europese recyclagesector. Het event bood ruimte voor een **open gesprek** over welke factoren de sector momenteel onder druk zet en welke oplossingsrichtingen volgens hen noodzakelijk zijn om de situatie te stabiliseren en de sector opnieuw perspectief te geven.
In de gesprekken kwam duidelijk naar voren dat de huidige situatie als bijzonder fragiel wordt ervaren. De lage prijs van virgin kunststoffen, gecombineerd met sterke marktvolatiliteit, maakt het voor recyclaat moeilijk om concurrerend te blijven. Dit zet druk op de lokale afzet en zorgt ervoor dat investeringen worden uitgesteld of niet van de grond komen. Europese verplichtingen rond recycled content worden door stakeholders wel gezien als een noodzakelijke stap, maar het tempo en de fasering richting 2030 worden als onvoldoende ervaren om de komende jaren te overbruggen.

6.1 MARKTFALEN: PRIJSDRUK EN GEBREK AAN VRAAG NAAR RECYCLAAT

Eén van de hoofdknelpunten is volgens stakeholders het **structurele concurrentienadeel van kunststofrecyclaat ten opzichte van virgin kunststoffen.** Lage prijzen van fossiele grondstoffen, gecombineerd met sterke volatiliteit, zetten Europese recyclagebedrijven onder zware druk. Hierdoor ontbreekt op korte termijn voldoende lokale vraag naar recyclaat, wat leidt tot export, waardeverlies of stilleggen van activiteit. Stakeholders gaven aan dat de geplande Europese recycled-contentdoelstellingen (o.a. in PPWR) **te laat en onvoldoende gefaseerd komen** om de huidige crisis te overbruggen.

Voorgestelde oplossingen door de stakeholders zijn:

- **Bindende en graduele recycled-contentverplichtingen**, met voldoende lange termijndoelstellingen voor investeringszekerheid.
- **Prijsondersteunende instrumenten** zoals bonussen binnen UPV-systemen, contract-for-difference-mechanismen en gerichte subsidies om het prijsverschil met virgin materiaal te dempen.
- Een **actieve rol voor overheden als 'launching customer'**, via gunningscriteria en bonussystemen in overheidsopdrachten die EU-recyclaat bevoordelen.

6.2 ONGELIJK SPEELVELD DOOR IMPORT EN ONVOLDOENDE HANDHAVING

Stakeholders benoemden het **gebrek aan een gelijk speelveld** als een van de meest ondermijnende factoren voor de Europese recyclage-industrie. Europese producenten en recycleurs moeten voldoen aan strikte milieu-, veiligheids- en kwaliteitsvereisten, terwijl **geïmporteerde producten en recyclaten vaak onvoldoende gecontroleerd worden**. Dit geldt zowel voor producten die recyclaat claimen te bevatten als voor materialen met in de EU verboden stoffen.

Voorgestelde oplossingen door de stakeholders:

- **Versterkte handhaving en controle op import**, inclusief audits, certificeringsvereisten en – waar nodig – importverboden voor niet-conforme producten.
- Invoering van **spiegelclausules** in Europese regelgeving, zodat importeurs aan dezelfde recycled-content-, kwaliteits- en veiligheidsvereisten moeten voldoen als EU-producenten.
- Betere coördinatie tussen **federaal, Vlaams en Europees niveau**, en actieve positionering richting meerdere DG's van de Europese Commissie (niet enkel milieu).

6.3 KOSTENREALITEIT: ENERGIE EN WERKING WEGEN ZWAAR DOOR

Voor veel recyclagebedrijven vormen **energie**- **en personeelskosten** de grootste variabele kostenpost. De hoge energieprijzen in België en Europa verkleinen de marges en vergroten het risico op delokalisatie en faillissementen. Vooral in de opstartfase van nieuwe installaties wegen operationele kosten zwaar door.

Voorgestelde oplossingen door stakeholders:

- Opname van (energie-intensieve) recyclageprocessen in **bestaande steunregelingen**.
- Toepassing van de **Energie Super Cap** voor recyclagebedrijven als snelle noodmaatregel.
- Meer aandacht voor **OPEX**-**ondersteuning**, naast klassieke investeringssteun (CAPEX), onder meer via flankerend industrieel beleid of instrumenten zoals CIDSAF.

6.4 ONZEKER EN VERSNIPPERD REGELGEVEND KADER

De sector ervaart onzekerheid door **complexe, versnipperde en** volgens de stakeholders **soms tegenstrijdige regelgeving** op Europees en regionaal niveau. Onduidelijkheid rond de implementatie en interpretatie van nieuwe wetgeving (o.a. PPWR, end-of-waste-criteria) werkt verlammend, zeker in een periode waarin grote investeringsbeslissingen nodig zijn. Vergunningsprocedures worden bovendien als onvoorspelbaar ervaren en verschillen sterk tussen regio's.

Voorgestelde oplossingen door de stakeholders:

- **Harmonisatie en duidelijke richtlijnen** over interpretatie en toepassing van regelgeving.
- Transparantie over eventuele Vlaamse aanvullingen bovenop EU-regels, om percepties van gold-plating te vermijden.
- Graduele beleidsimplementatie, gekoppeld aan realistische overgangsperiodes.

6.5 VEILIGHEID, KWALITEIT EN ZORGWEKKENDE STOFFEN

De aanwezigheid van **zorgwekkende stoffen en legacy**-**problemen** in kunststofafval creëert onzekerheid over de veiligheid en inzetbaarheid van recyclaten. Recycleurs ervaren onduidelijkheid over verantwoordelijkheden, analysemethodes en end-of-waste-criteria, terwijl de financiële lasten vaak volledig bij hen terechtkomen.

Voorgestelde oplossingen door de stakeholders:

- Ontwikkeling van **heldere kwaliteitsstandaarden** en praktische richtlijnen per afvalstroom.
- **Gedeelde productaansprakelijkheid** en kostenverdeling over de volledige keten.
- Ondersteuning van **innovatie en pilootprojecten** (bv. advanced recycling, watermark-based sortering) om kwaliteit en veiligheid te verhogen.

6.6 UPV-SYSTEMEN ALS HEFBOOM

Hoewel uitgebreide producentenverantwoordelijkheid (UPV) als belangrijk instrument wordt erkend, benadrukten stakeholders dat **UPV op zich onvoldoende is** om de recyclagemarkt te stabiliseren. Zonder gerichte ecomodulatie dreigen financiële prikkels niet terecht te komen bij de actoren die effectief investeren in recyclage.

Voorgestelde oplossingen van de stakeholders:

- **Gerichte ecomodulatie** waarbij financiële prikkels effectief doorstromen naar recyclage- en verwerkingsactiviteiten.
- Verplichte minimale recycled-contentvereisten opnemen als erkenningsvoorwaarde voor beheersorganismen.
- UPV-systemen inzetten om **eigenaarschap over materialen of financiële interventies** te versterken en zo investeringen in hoogwaardige recyclage te faciliteren.

De ronde tafel toont aan dat stakeholders vooral nood hebben aan **voorspelbaarheid, afdwingbaarheid** en een **actieve marktcreërende rol van het beleid.** Zonder gerichte en gezamenlijke acties neemt de recyclagecapaciteit af en komen Europese doelstellingen voor circulariteit in gevaar.
Deze signalen nemen we mee in de **actualisatie in 2026** (hoofdstuk 6), door in te zetten op het versterken van vraag en afzet van Europees recyclaat, het ondersteunen van een gelijker speelveld via handhaving en inbrengen van spiegelclausules in Europese regelgeving, het verbeteren van investeringsvoorwaarden (energie/opschaling) en het borgen van veilige en kwalitatieve recyclaten.

7 CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

Toen het Uitvoeringsplan Kunststoffen 2020-2025 in 2020 werd aangenomen, had OVAM al meerdere beleidsplannen lopen waarin kunststoffen aan bod kwamen, zoals het Uitvoeringsplan Huishoudelijk en Gelijkaardig bedrijfsafval, het Vlaams Integraal Actieplan Marien zwerfvuil en het Actieplan duurzaam beheer van biomassa(rest)stromen. Bovendien bleek dat kunststoffen ook op Europees niveau als een belangrijk thema werden aangemerkt (cfr. European Plastics Strategy - 2018).

Het uitvoeringsplan Kunststoffen 2020-2025 had als doel een totaaloverzicht te geven, met koppelingen naar de bestaande actieplannen en Europese initiatieven.

Door snelle veranderingen in het Europees-internationale kunststofbeleid en de moeilijke economische omstandigheden waarin de kunststofsector verkeert[3], is het essentieel om **aansluiting** te **houden bij andere actieplannen** en **Europese en internationale wetgeving**. Het **dichten van** eventuele **hiaten** in relatie tot ander beleidsplannen, en **aandacht** hebben voor **opkomende uitdagingen** (zoals microplastics, composieten, zorgwekkende stoffen…) moet dan ook centraal staan in het nieuwe uitvoeringsplan (zie verderop, 8.Actualisatie).

Verder was het werk dat onder het Uitvoeringsplan Kunststoffen 2020-2025 werd verricht, uitgebreid maar niet altijd gemakkelijk te kwantificeren of aan te tonen met duidelijke resultaten. Sommige acties kunnen terugkomen in het nieuwe plan, omdat ze nog actueel zijn (cfr. Bijlage 1 acties met de status *'Loopt door'*), maar deze worden best verder uitgewerkt met **concrete en meetbare activiteiten/doelen**.

Tenslotte blijven de **beleidslijnen** in het huidige uitvoeringsplan relevant en dekken ze de actuele beleidsdoelstellingen nog steeds af.

8 ACTUALISATIE IN 2026

Het Uitvoeringsplan Kunststoffen is bewust opgevat als een dynamisch document.

Het huidige Uitvoeringsplan Kunststoffen 2020–2025 blijft van kracht tot het formeel wordt vervangen, precies om mee te kunnen evolueren met nieuwe inzichten, technologische doorbraken en veranderende beleidskaders op Vlaams, federaal, Europees en internationaal niveau.

Om snel en gericht gevolg te geven aan de conclusies van de evaluatie, stelt OVAM voor om het bestaande plan in **2026 te actualiseren. De algemene beleidslijnen blijven dezelfde, maar de acties worden bijgestuurd. Het resultaat moet leiden tot een beknopter nieuw plan, dat ook zonder kennis van het vorige plan leesbaar is.** Zo kan Vlaanderen inspelen op nieuwe uitdagingen, continuïteit bieden aan stakeholders en haar rol als **recyclage**- **en kennisregio** versterken.

Op basis aan de aanbevelingen willen we in de actualisatie **een verfijning en verdere uitwerking van**:

1. **Verwerkingshiërarchie verdiepen** m.b.t. de plaats van chemische recyclage en thermische verwerking;
2. **Maximale verwerking borgen in de EU** met oog op de competitiviteit van onze Belgische recyclagebedrijven;
3. **Transparantie in kunststofstromen** vergroten;
4. Verzekeren van **volwaardige en veilige kunststofrecyclaten**;
5. **Defossilisering** via preventie, ecodesign en biogebaseerde economie (voortbouwend op het geïntegreerd transitiepad vanuit de Werkagenda Chemie&Kunststoffen);

Concreet zullen we bij de actualisatie focussen op:

- **Versterken van effectiviteit en opvolgbaarheid:** waar nodig voorzien we nieuwe, concrete acties en duidelijke resultaatsindicatoren.
- **Afstemming op de actuele beleidscontext:** de sterk geëvolueerde EU (en internationale) context – met o.a. SUP, PPWR, ESPR, ELV, REACH, POP-verordening, EVOA, Bio-economy, Clean Industrial Deal, het Winterpakket circulaire economie 2026 e.a. – vormt een essentieel referentiekader.
- **Samenhang met lopende trajecten:** aansluiten bij bestaande werkagenda's (bv. Werkagenda Chemie en Kunststoffen) en andere beleidsplannen, zodat middelen en inspanningen elkaar aanvullen. Acties die elders al zijn verankerd of hun relevantie verloren hebben, nemen we niet opnieuw op; doublures worden vermeden.

De actualisatie zal gebeuren in 2026, in samenspraak met stakeholders en wordt nadien opnieuw voorgelegd aan de Vlaamse Regering.

Deze evaluatie maakt duidelijk waar het Uitvoeringsplan Kunststoffen zijn **meerwaarde** heeft bewezen en **waar bijsturing nodig** is. Door de conclusies en aanbevelingen gericht te verwerken in de actualisatie van het plan in 2026, versterken we het Uitvoeringsplan Kunststoffen als **sturend beleidskader**. Zo ondersteunen we een Vlaamse kunststofketen die **toekomstbestendig** is in een veranderende economische en beleidscontext.

BIJLAGE 1: OVERZICHT ACTIES

Tabel 1: Overzicht van de acties uit het uitvoeringsplan kunststoffen, de trekker van de actie en een korte status. Overal het algemeen zijn de meeste acties afgerond zoals gepland (19 van 37), of lopen ze ook na de evaluatie nog door (10 van 37) omdat de problematiek nog actueel is. De acties die een vertraging hebben opgelopen (3 van 37), of meer resultaat (5 van 37) hebben opgeleverd worden kort toegelicht in onderstaande tabel. Voor elke actie worden in bijlage 2 de belangrijkste resultaten en een korte, inhoudelijke evaluatie weergegeven.

Status:

- ✓ Afgerond
- ↻ Loopt door (afgerond maar heeft verdere inspanning nodig
- ⌛ Vertraagd

Actie	Omschrijving van de actie	Trekker	Status	Opmerking
1	We implementeren de Europese 'Single Use Plastics'-richtlijn in samenspraak met de andere gewesten en de federale overheidsdienst.	OVAM	⌛	Vertraagd wegens externe factoren - comitologieproces
2	We dragen bij aan de Europese doelstelling om het verbruik van lichte plastic draagtassen in België te doen dalen, tot maximaal 90 zakjes per inwoner in 2019 en 40 zakjes per inwoner in 2025.	OVAM	✓	Heroriëntatie na midterm evaluatie – actieve communicatie en meer gedetailleerde monitoring i.p.v. studiewerk naar criteria alternatieven
3	We bevorderen hergebruik en distributiemethoden die leiden tot minder verbruik van verpakkingen (incl. e-commerce).	IVC OVAM	✓	
4	We ondersteunen de uitrol van de roadmap 'voedingsverpakking van de toekomst'.	Pack4Food	✓	
5	We zetten verder in op ecodesign en het ontwikkelen van circulariteitsindicatoren voor producten.	OVAM	✓	
6	We blijven wegen op het internationaal ecodesign-beleid voor EEA, automotive producten en verpakkingen.	OVAM	↻	
7	We verduidelijken de rol van nieuwe materialen in een circulaire economie. Biogebaseerde en/of biodegradeerbare kunststoffen worden daarbij beschouwd als een onderzoeksprioriteit.	OVAM	↻	Nieuw EU beleidskader bio-economie met concrete acties
8	We zorgen ervoor dat alle Vlaamse havens en de waterwegbeheerders over adequate operationele middelen beschikken om drijfvuil op een effectieve en kostenefficiënte manier op te ruimen	OVAM	⌛	Heroriëntatie na midterm evaluatie – facilitatie werkgroep kader drijfvuil
9	We zetten een internationale samenwerking op in één van de vijf landen die verantwoordelijk zijn voor meer dan de helft van de instroom van kunststofafval in de oceanen	OVAM	↻	Heroriëntatie na midterm evaluatie – deelname internationaal wettelijk bindend instrument om plastic

				vervuiling te beëindigen
10	We implementeren het verbod op het gebruik van fruitstickers via het VLAREMA om de kwaliteit van de (thuis)compost te bewaken	OVAM	✓	
11	We ondersteunen het uitfaseren en/of het verbieden van microplastics die intentioneel gebruikt worden in diverse producten.	FOD VVVL	✓	
12	We moedigen bedrijven aan om zich te engageren voor Operation Clean Sweep, om het verlies van pellets in het milieu tegen te gaan.	Essenscia PlasticsEurope	✓	
13	We onderzoeken welke meer dwingende maatregelen van overheidswege kunnen bijdragen aan het beperken van pelletverlies.	OVAM	✓	VLAREM en BBT studie gaven voorzet voor EU wetgeving
14	We voeren onderzoek naar de verspreiding, effecten en risico's van microplastics in het Vlaamse oppervlaktewater.	VMM	✓	
15	We stimuleren de inzameling van kunststofverpakkingsafval van 'out-of-home' via nieuwe doelstellingen in artikel 37 in de erkenning van Fost Plus (december 2018).	Fost Plus	✓	
16	Aan de hand van de sorteeranalyse in 2020 identificeren en evalueren we het verbeterpotentieel voor het selectief inzamelen van huishoudelijke kunststoffen	OVAM	✓	
17	Aan de hand van de nieuwe sorteeranalyse tegen 2022 identificeren en evalueren we het verbeterpotentieel voor het selectief inzamelen van bedrijfsmatige kunststoffen.	Valipac Fost Plus	✓	Heroriëntatie na midterm evaluatie - Aanpassen trekker naar OVAM
18	Binnen de Green Deal Circulair Bouwen doen we onderzoek naar het potentieel en de haalbaarheid van selectieve inzameling van kunststoffen op proefsloopwerven.	OVAM en specifieke trekkers vanuit GDCB	✓	
19	Wij volgen de omzetting op Europees niveau van de recent aangepaste Bazel Conventie (goedgekeurd op COP14 in 2019) op	OVAM	✓	
20	Valipac dient volledige transparantie te bieden over hoeveelheden en bestemmingen van de ingezamelde kunststofstromen.	Valipac	✓	Heroriëntatie na midterm evaluatie – aanpassing betrokken partners
21	Het Vlaamse innovatiebeleid ondersteunt nieuwe ontwikkelingen naar kunststoffen met lage milieu-impact	Vlaio	↻	
22	We zorgen voor bijkomende innovatieve sorteer- en recyclagecapaciteit voor kunststoffen in Vlaanderen. Daarvoor kunnen middelen van Vlaamse investeringsmaatschappijen ingezet worden.	VMH PMV …	↻	
23	Tegen 2023 gebeurt de recyclage van verpakkingsafval maximaal in de Europese Unie, en bij voorkeur in België.	Valipac Fost Plus	↻	
24	We identificeren barrières in huidige productnormen en kwaliteitsstandaarden om kunststofrecyclaat te gebruiken als grondstof voor eindproducten.	OVAM	✓	We verankerden het gebruik van kunststofrecyclaten in Vlarema
25	We gaan op zoek naar toepassingen waarin het gebruik van kunststofrecyclaat bevorderd kan worden.	OVAM	✓	We verankerden het gebruik van

				kunststofrecyclaten in Vlarema
26	We onderzoeken de noodzaak aan fiscale instrumenten om de afzet van kunststofrecyclaat te stimuleren.	OVAM	✓	
27	FostPlus en Valipac verzekeren de afzet van kunststofrecyclaten	Valipac Fost Plus	↻	
28	Voor het bestendigen van een duurzame kunststofrecyclagemarkt, helpt de Vlaamse chemie- en kunststofverwerkende nijverheid mee de afzet van kunststofrecyclaten aan te zwengelen.	essenscia	↻	
29	We pleiten voor een geharmoniseerd en betaalbaar verificatiesysteem voor 'recycled content' op Europees en wereldwijd niveau.	BQA	✓	
30	We werken de onduidelijkheden en hinderpalen in REACH, grondstofverklaringen en productwetgeving rond het gebruik van gerecycleerde kunststoffen weg, voornamelijk voor kunststoffen afkomstig van AEEA, de automotive en bouwsector.	OVAM	↻	
31	We versterken ons inzicht in cijfers met betrekking tot de verwerking van kunststofafval zowel in binnen- als buitenland. We evalueren daarbij de cijfers voor Europese rapportage van effectieve recyclage in de tijd.	OVAM	⧗	Voltooiing gepland tegen 2027 in lijn met timing MATIS
32	We brengen het gebruik van gerecycleerde kunststoffen in eindproducten in kaart en maken een vergelijking met Europese cijfers.	Essenscia PolyMatters	↻	
33	We ondersteunen gefocust en multidisciplinair onderzoek gerelateerd aan de problemen van kunststoffen in onze rivieren en zeeën, gebruikmakend van bestaande internationale kennis, methoden en technologieën.	VLIZ	✓	
34	We monitoren de aanwezigheid van kunststof zwerfvuil op het strand in het kader van de OSPAR Guidelines	VLIZ KBIN	✓	Heroriëntatie na midterm evaluatie – aanpassing trekker naar KBIN
35	We monitoren de aanwezigheid van microplastics in sediment, zeewater, rivieren, meren en biota.	VMM VLIZ	✓	
36	We zorgen voor een effectieve uitvoering van het Vlaams Plan Overheidsopdrachten. We versterken onze kennis rond criteria voor een circulair aankoopbeleid.	OVAM	✓	Herorientatie na midterm evaluatie – loskoppeling van Plan Overheidsopdrachten
37	We implementeren het verbod op het gebruik van wegwerpcateringmaterialen voor alle Vlaamse overheden en lokale besturen	OVAM	✓	

BIJLAGE 2: DETAIL ACTIES

ACTIE 1: WE IMPLEMENTEREN DE EUROPESE 'SINGLE USE PLASTICS'-RICHTLIJN IN SAMENSPRAAK MET DE ANDERE GEWESTEN EN DE FEDERALE OVERHEIDSDIENST.

Resultaten

België zette de SUP-richtlijn om via een combinatie van federale en gewestelijke maatregelen. Federaal worden een aantal wegwerpkunststofproducten verboden en gelden verplichtingen voor het aandeel gerecycleerde kunststof in PET-flessen. Ook worden kunststof drinkbekers geleidelijk afgebouwd, met vanaf 2024 een verbod op 100% kunststof bekers en strengere limieten voor kartonnen bekers tegen 2030. Vlaanderen verbood eenmalige drankverpakkingen bij overheden en evenementen en voerde een UPV-beleid in voor zwerfvuilkosten, vistuig en gescheiden inzameling. Daarnaast werd sterk ingezet op sensibilisering, onder meer via de KWITTEN-campagne en de Green Deal Anders Verpakt.

De drie gewesten werken samen in een Interregionaal Samenwerkingsakkoord dat producenten verantwoordelijk maakt voor zwerfvuilkosten en een uniforme kostenmethode invoert.
Vanaf 2025 geldt bovendien een inzameldoelstelling voor recyclage van minstens 25% voor vistuig in Vlaanderen.

Deze maatregelen moeten de milieu-impact van 'single use plastics' oftewel 'wegwerpplastics' aanzienlijk verminderen.

Evaluatie

België heeft de SUP-richtlijn grotendeels omgezet, maar met vertraging. Dit komt deels door Europese vertragingen in het comitologieproces en door nationale complexiteit bij het uitwerken van het ISA.

De focus verschuift nu van omzetting naar monitoring en effectmeting. België (FOD VVVL) rapporteerde in 2023 voor het eerst over de uitvoering van de SUP-richtlijn; en lidstaten krijgen telkens 18 maanden tijd om te rapporteren.

In 2027 evalueert de Europese Commissie de SUP-richtlijn. In het lopend jaar 2026 zal worden gereflecteerd welke effecten de SUP-maatregelen (verbodsbepalingen en consumptiereductie) gehad hebben (o.a. ook naar materiaalsubstitutie, preventie en hergebruik).

ACTIE 2: WE DRAGEN BIJ AAN DE EUROPESE DOELSTELLING OM HET VERBRUIK VAN LICHTE PLASTIC DRAAGTASSEN IN BELGIË TE DOEN DALEN, TOT MAXIMAAL 90 ZAKJES PER INWONER IN 2019 EN 40 ZAKJES PER INWONER IN 2025.

Resultaten

De kwitzakkencampagne zorgde voor actieve communicatie-acties ten voordele van herbruikbare draagtassen niet alleen in de supermarkt, maar ook in de winkelstraten.

FostPlus rapporteerde in 2024 (over 2023): 4 zakjes/pp: ongeveer 1 lichte en 3 zeer licht; de dikwandige zak >50µm: ongeveer 0.8 per persoon herbruikbaar met terugname en 0.8 per persoon eenmalig.

België heeft zo, van alle EU-lidstaten, het laagste verbruik in lichte plastic draagtassen voor éénmalig gebruik én grootste reductie bereikt in de periode 2018-2023. Daarmee zit België ruim onder de Europese doelstelling van 40 draagtassen per persoon tegen 2025.

Evaluatie ✓

We moeten kijken naar het hoofddoel (verdere vermindering van het aantal plastic wegwerpzakken) en niet naar de details (welk herbruikbaar alternatief is het beste). Hoe eenvoudiger de boodschap, voor de burgers, hoe beter. Daarom schrapten we de studie naar meer ecologische alternatieven. Op de doelgroep gerichte acties hebben meer effect hebben dan extra kennis over details.
De Vlaming omarmt herbruikbare winkelzak, maar vergeet hem nog in de winkelstraat.

We streven naar nationale reductie doelstellingen en liefst materiaal neutraal, want een shift naar papieren zakken of dikkere plastic zakken is ook geen positieve evolutie.

ACTIE 3: WE BEVORDEREN HERGEBRUIK EN DISTRIBUTIEMETHODEN DIE LEIDEN TOT MINDER VERBRUIK VAN VERPAKKINGEN (INCL. E-COMMERCE).

Resultaten

Tussen 2022 en 2025 werden 188 individuele en 20 sectorale preventieplannen ingediend, waarvan het overgrote deel inmiddels is goedgekeurd. Bedrijven realiseerden gemiddeld een verpakkingsreductie van 6,12%, terwijl sectorale plannen een daling van bijna 5% lieten zien, al kan de effectieve impact hoger liggen. Met de komst van de PPWR gelden nieuwe Europese eisen rond reductie, hergebruik, statiegeld en verboden verpakkingen. Preventieplannen moeten voortaan beantwoorden aan deze aangescherpte criteria. Producenten en hun organisaties moeten zich registreren, en tegen augustus 2026 wordt de intergewestelijke wetgeving aangepast. In de erkenning van FostPlus (2024–2028) is al opgenomen dat zij 5% minder verpakkingen en 5% meer herbruikbare verpakkingen moeten realiseren.

De Green Deal Anders Verpakt, actief van april 2020 tot eind 2024, stimuleerde structurele vermindering van eenmalige verpakkingen. Met meer dan 100 partners en talrijke pilootprojecten gaf de Green Deal een sterke impuls aan hergebruiksystemen, refills en verpakkingsvrije concepten

Evaluatie ✓

Een analyse van de preventieplannen 2022–2025 toont duidelijke vooruitgang in verpakkingspreventie, maar ook een blijvende nood aan betere en volledige kwantificatie. De invoering van de Europese PPWR verhoogt de ambities en legt nieuwe verplichtingen op voor producenten, waardoor een nauwkeurige rapportering en sterke opvolging gegarandeerd is. Parallel leert de Green Deal Anders Verpakt ons dat opschaling, standaardisatie, robuuste retourlogistiek en consumentenacceptatie grote uitdagingen zijn. Daarnaast moet eco-design centraal staan om ongewenste materiaalverschuiving te vermijden.

Er zijn bindende verplichtingen en financiële prikkels nodig om preventie en hergebruik structureel te verankeren. Die verankering komt er deels via Europese regelgeving (PPWR).

ACTIE 4: WE ONDERSTEUNEN DE UITROL VAN DE ROADMAP ‘VOEDINGSVERPAKKING VAN DE TOEKOMST’.

Resultaat

De roadmap van de verpakkingssector bepaalt onderzoekslijnen tot 2030 rond circulaire verpakkingen, slimme en gepersonaliseerde verpakkingen en efficiënte logistiek. Sinds 2020 werkt de sector hiervoor strategisch samen met Flanders’ FOOD, in projecten met bedrijven, kennispartners en andere clusters in de voedselverpakkingsketen. Deze roadmap zorgde voor een sterke innovatie-push en een gedeelde visie binnen een multidisciplinaire samenwerking. Daarnaast werd een Europees platform opgericht dat de volledige voedselverpakkingsketen verenigt.

In 2023 gaf OVAM Pack4Food de opdracht te onderzoeken hoe het gebruik van eenmalige verpakkingen voor groenten, fruit en brood kan worden verminderd. Uit de studie blijkt dat er technische haalbaarheid en bereidheid is, maar dat logistiek, hygiëne en consumentengedrag belangrijke uitdagingen vormen. De aanbeveling is om samenwerking en infrastructuur voor herbruikbare systemen te versnellen en innovatie verder te stimuleren. Ook duidelijke communicatie naar consumenten blijkt cruciaal.

Evaluatie ✓

Pack4Food initieert en coördineert projecten in samenwerking met bedrijven en onderzoeksinstellingen zowel op Vlaams als op Europees niveau. Een belangrijke drijfveer hierbij is de roadmap “Voedselverpakkingen van de toekomst” .
Focus ligt op vraaggedreven onderzoek voor de voedselverpakkingsketen. De klemtoon bij de bedrijven lijkt vnl. te liggen in onderzoek naar recycleerbaarheid en materiaalsubstitutie (bv. biobased) in relatie tot voedselveiligheid.

Met Europese regelgeving, zoals de SUP en PPWR, ontstaat het momentum om nog meer in te zetten op reductie van verpakkingen, het verhogen van recycleerbaarheid en het stimuleren van herbruikbare verpakkingsoplossingen.

ACTIE 5: WE ZETTEN VERDER IN OP ECODESIGN EN HET ONTWIKKELEN VAN CIRCULARITEITSINDICATOREN VOOR PRODUCTEN.

Resultaat

Binnen deze actie werd verder ingezet op onderzoek naar ecodesign en circulariteitsindicatoren, vooral via het CE Center, dat universiteiten samenbrengt en voortbouwt op eerder onderzoek. Dit leidde tot meerdere doctoraatsonderzoeken, masterproeven en rapporten over productcircula riteit, marktacceptatie van circulaire kunststoffen en materiaalstromen van post-consumer kunststofafval. Daarnaast gingen nieuwe onderzoekspistes van start, zoals stock-flow-analyses en indicatoren die bedrijven helpen hun circulariteit te meten. De opgedane kennis wordt breed verspreid via publicaties, overlegmomenten, nieuwsbrieven en evenementen. Zo is het inzicht in kunststofcircula riteit de afgelopen jaren aanzienlijk verdiept. Hoewel beleidsvertaling tijd vraagt, vormt deze kennisbasis een belangrijke hefboom voor toekomstige stappen.

Evaluatie ✓

Zoals blijkt uit actie 31 zijn de beschikbare data m.b.t. kunststoffen fragmentarisch. Een leerles vanuit het steunpunt is dat de vraag naar beschikbare data ruimer te stellen is: welke data governance heb je nodig om de transitie te begeleiden? Circulariteitsindicatoren kunnen een mogelijk product zijn, maar data kunnen nog andere doeleinden dienen (perspectieven van de diverse stakeholders zijn dan ook erg verschillend).

Het gebrek aan coherente en beschikbare data, evenals de moeilijke vertaalslag van onderzoek naar concreet beleid, blijft dus een uitdaging. Vanuit de opgebouwde expertise kunnen nieuwe voorstellen komen rond datagovernance, opvolging van kunststoffenbeleid en juridische knelpunten.

ACTIE 6: WE BLIJVEN WEGEN OP HET INTERNATIONAAL ECODESIGN-BELEID VOOR EEA, AUTOMOTIVE PRODUCTEN EN VERPAKKINGEN.

Resultaat

Afhankelijk van het project en niveau (regionaal, federaal of EU) werden de kansen gegrepen die zich aandienden met het daartoe meest geschikte beleidsinstrument. Zo hebben we onze stempel gedrukt in de herzieningen van onder meer de verpakkingsrichtlijn (vanaf heden verpakkingsverordening (PPWR)), ELV-richtlijn (vanaf heden verordening), Batterijen-richtlijn (vanaf heden verordening) en evaluatie van de richtlijn AEEA. Tijdens de onderhandelingen slaagden we erin om vereisten rond ecodesign en recycled content te behouden. OVAM heeft als Belgische vertegenwoordiger tijdens de onderhandelingen over de ELV-verordening vastgehouden aan ambitieuze eisen voor gerecycled kunststof, ondanks druk om deze te versoepelen. Uiteindelijk zijn een bindend doel van 25% gerecycled content, een tussendoel van 15%, en verwijzing naar de REACH-afbakening voor kunststof behouden gebleven, met beperkte bijstelling aan de closed-loopdoelstelling (20%). OVAM heeft zich ook actief ingezet voor ambitieuze inzamelings-, en recyclage-doelstellingen in de batterijenverordening, die niet alleen gericht zijn op kritieke metalen maar ook een positieve stimulans vormen voor de recyclage van kunststof fracties uit batterijen. Door de hoge recyclage-efficiënties die worden opgelegd op basis van het totale gewicht van batterijen, wordt de hoogwaardige verwerking van alle materiaalstromen, inclusief kunststoffen, bevorderd. Ook in de PPWR heeft OVAM mee gewogen op het behouden van ambitieuze recycled content doelstellingen en de integratie van een spiegelclausule voor recycled content vanuit derde landen, dat een gelijk speelveld moet bevorderen.
Specifiek voor composietmaterialen, nam OVAM als waarnemende partner deel aan de twee windenergie-projecten die werden goedgekeurd binnen de federale call ‘Belgium Builds Back Circular’ (C-Blade en Ready4Decom), met betrekking tot de ontmanteling en recyclage van windmolenonderdelen en het potentieel om gerecycleerde composieten in te zetten.

Evaluatie

Het toenemend gebruik van - al dan niet vezelversterkte - composietmaterialen bemoeilijkt bij eindelevensduur de recyclage van de kunststoffractie. Daarnaast creëert ook de aanwezigheid van bepaalde additieven problemen richting afzet van gerecycleerde kunststoffen. Door meer rekening te houden met de principes van ecodesign in de ontwerpfase moeten dergelijke problemen tot een minimum kunnen worden teruggebracht.
De aankomende ESPR-verordening biedt ons de kans om opnieuw gewicht in de schaal te leggen voor ambitieuze recycled-contentdoelstellingen en ecodesignvereisten, zodat de EU-markt echt evolueert naar producten die langer meegaan, beter herstelbaar zijn en meer gerecycleerde kunststoffen bevatten.

ACTIE 7: WE VERDUIDELIJKEN DE ROL VAN NIEUWE MATERIALEN IN EEN CIRCULAIRE ECONOMIE. BIOGEBASEERDE EN/OF BIODEGRADEERBARE KUNSTSTOFFEN WORDEN DAARBIJ BESCHOUWD ALS EEN ONDERZOEKSPRIORITEIT.

Resultaat

Vlaanderen heeft duidelijke standpunten uitgewerkt rond zowel biodegradeerbare als biogebaseerde kunststoffen. Voor gft geldt een voorzichtig positief vooruitzicht voor koffiepads: zodra de volledige markt omschakelt, kan de gft-sorteerboodschap opnieuw worden aangepast. Voor fruitstickers werd een stickervrij protocol afgesloten en legt Vlarema verplichte (thuis)composteerbaarheid op. De PPWR verduidelijkt wanneer toepassingen zoals theezakjes en fruitstickers composteerbaar moeten zijn en wanneer recyclage voorrang krijgt. Compatibiliteit met vergisting blijft daarbij essentieel, waardoor OVAM pleit voor een certificatiesysteem en de sector technisch ondersteunt in afwachting van Europese normen. Tegelijk werkt OVAM internationaal mee aan verduurzaming in de landbouwsector. Ook onderzoek naar reductie van kunststoffen in horticultuur- en landbouwtoepassingen krijgt daarbij aandacht.

Evaluatie ✓

OVAM verdedigt in Europa actief het Vlaams standpunt rond biogebaseerde kunststoffen en maakt daarbij duidelijk dat biobased content niet gelijk staat aan recycled content. In sommige nieuwe Europese verordeningen is ruimte gelaten voor biobased content doelstellingen. België zal op termijn haar positie in de respectievelijke onderhandelingen moeten bepalen en verdedigen.

ACTIE 8: WE ZORGEN ERVOOR DAT ALLE VLAAMSE HAVENS EN DE WATERWEGBEHEERDERS OVER ADEQUATE OPERATIONELE MIDDELEN BESCHIKKEN OM DRIJFVUIL OP EEN EFFECTIEVE EN KOSTENEFFICIËNTE MANIER OP TE RUIMEN

Resultaat

Vlaanderen zich tot doel heeft gesteld om tegen 2025 de instroom van plastic afval naar het mariene milieu met 75% te verminderen. Om dit te meten werden een nulmeting (t0) en een evaluatiemeting in 2024-2025 uitgevoerd. Uit onderzoek blijkt dat het Schelde-estuarium fungeert als een belangrijk reservoir, waar kunststofdeeltjes grotendeels volgens de getijden bewegen en vaak binnen een straal van 20 km bezinken. Door asymmetrische getijden verschuift een deel van het afval netto landinwaarts. Rond de Maas is een netwerk uitgebouwd dat werkt aan gestandaardiseerde monitoring, met uniforme datasets, hotspotkaarten en meettechnieken. De verantwoordelijkheid voor drijfvuil in waterlopen blijft echter onduidelijk, zeker wanneer vervuiling landsgrenzen overschrijdt. Hierdoor is een duidelijk beleidskader nodig voor monitoring, verantwoordelijkheid en kostentoewijzing om verdere stappen te kunnen zetten.

Mooimakers neemt het initiatief om als facilitator een structurele werkgroep “Zwerfvuil/drijfvuil Waterlopen” op te starten om in te spelen op de actuele noden rond zwerfvuil en verbinding te brengen tussen deze bestaande kaders.

Evaluatie

De monitoring van drijfvuil gebeurt via nul- en opvolgmetingen, maar een gestandaardiseerde methode die alle bronnen dekt ontbreekt, waardoor de exacte bijdrage per bron moeilijk te bepalen is. Internationale instroom via rivieren bemoeilijkt het isoleren van het effect van louter Vlaamse maatregelen. Door deze meetproblemen, beïnvloeding door het buitenland en versnipperde bevoegdheden is het onzeker of de doelstellingen volledig gehaald kunnen worden. Een geplande evaluatie van het Vlaams Integraal Actieplan marien zwerfvuil moet bepalen hoe de doelstelling rond mariene flux moet worden aangepast en welke acties nodig zijn voor o.a. concentratiegebieden en industriële pellets. Vlaanderen en Europa bereiden bijkomende maatregelen voor om pelletverlies te beperken, maar dit staat nog in een beginfase. Betere data uit de monitoring blijven essentieel om toekomstig beleid bij te sturen.

Door personeelswissels is de structurele werkgroep pas operationeel geworden in 2025.

ACTIE 9: WE ZETTEN EEN INTERNATIONALE SAMENWERKING OP IN ÉÉN VAN DE VIJF LANDEN DIE VERANTWOORDELIJK ZIJN VOOR MEER DAN DE HELFT VAN DE INSTROOM VAN KUNSTSTOFAFVAL IN DE OCEANEN

Resultaat

Tijdens de vijfde zitting van de Verenigde Naties (UNEA-5.2 - 2022) in Nairobi werd overeengekomen een einde te maken aan plastic vervuiling en wettelijk bindende internationale overeenkomst klaar te hebben tegen 2024. Het VN-verdrag wil àlle vormen van plastic vervuiling (incl. ZS) beëindigen door in te grijpen op alle levenscyclusfases (minstens van productie tot einde-leven). Centraal staan maatregelen zoals het beperken van de productie van virgin kunststoffen, het elimineren van zorgwekkende polymeren en additieven, en het stimuleren van hergebruik en hoogwaardige recyclage. Daarnaast legt het verdrag nadruk op ecodesign en het verminderen van primair grondstofverbruik.

De OVAM besliste om haar focus te verleggen van het bilaterale naar het multilaterale niveau omdat we denken dat dit meer impact zal hebben op de geformuleerde doelstelling om de instroom van plastic afval in de oceanen te verminderen.

Hoewel de onderhandelingen in 2025 nog geen definitief akkoord opleverden, blijft België – samen met de EU – pleiten voor ambitieuze maatregelen, zoals productiebeperkingen, ecodesign en het uitfaseren van schadelijke polymeren.

Evaluatie

Aangezien onze regio een van de grootste petrochemische clusters van Europa huisvest, kan dit verdrag een aanzienlijke impact hebben op Vlaanderen. Dit raakt rechtstreeks aan onze industrie, waar virgin kunststoffen nog dominant zijn, en vraagt om investeringen in circulaire technologieën en alternatieve materialen.

Daarnaast sluiten de doelstellingen van het VN-verdrag nauw aan bij Europese regelgeving (SUP, PPWR, ESPR, REACH, etc.) waar preventie, hergebruik, hoogwaardige recyclage en veilig gebruik van gerecycleerde kunststoffen centraal staan.

Het uitvoeringsplan kunststoffen moet daarom niet alleen anticiperen op nieuwe EU-verplichtingen, maar ook voorbereid zijn op de mondiale ambities van het VN-verdrag.

ACTIE 10: WE IMPLEMENTEREN HET VERBOD OP HET GEBRUIK VAN FRUITSTICKERS VIA HET VLAREMA OM DE KWALITEIT VAN DE (THUIS)COMPOST TE BEWAKEN

Resultaat

Al sinds 2021 werd via VLAREMA een verbod ingevoerd op niet-composteerbare stickers, met een overgangsregeling om de omschakeling naar composteerbare alternatieven mogelijk te maken. VLAREMA 9 bepaalt dat vanaf 2024 enkel industrieel composteerbare stickers zijn toegelaten en vanaf 2025 uitsluitend thuiscomposteerbare stickers. Deze maatregel sluit aan bij de Europese verpakkingsverordening die oplegt dat stickers op termijn minstens industrieel composteerbaar moeten zijn, maar landen mogen strengere eisen stellen. Technische knelpunten, zoals lijmresten en beperkte afbreekbaarheid in vergistingsinstallaties, blijven echter aandachtspunten.
Het fruitstickerprotocol, ondertekend door sectororganisaties en OVAM, is daarom een belangrijk instrument om het gebruik van stickers op groenten en fruit te vermijden. Het protocol voorziet afspraken rond monitoring, sensibilisering en communicatie, waarbij OVAM een coördinerende rol opneemt. De sector vraagt Europese harmonisatie om bijkomende omverpakking te vermijden en een gelijk speelveld te garanderen.

Evaluatie ✓

Stickers worden gebruikt voor informatie en branding, maar vormen een uitdaging voor de organische kringloop. Ondanks trage vooruitgang tonen workshops en terreinbezoeken dat de omschakeling gaande is. Het protocol en de wettelijke verankering in VLAREMA en PPWR bleken cruciaal om de omschakeling in gang te zetten.

ACTIE 11: WE ONDERSTEUNEN HET UITFASEREN EN/OF HET VERBIEDEN VAN MICROPLASTICS DIE INTENTIONEEL GEBRUIKT WORDEN IN DIVERSE PRODUCTEN.

Resultaat

De Europese restrictie op doelbewust toegevoegde microplastics in het kader van REACH-wetgeving vervangt het 5-jarig sectoraal akkoord van 2018, dat streefde naar een uitfasering van intentioneel toegevoegde microplastics in rinse-off producten. De betrokken marktspelers behaalden hun engagementen, en spaarden hierdoor ongeveer tussen de 65 en 95 ton aan microplastics uit. De REACH restrictie is aangenomen op 25/09/2023 en trad in voege op 17/10/2023. Deze introduceert een verbod of beperking van gebruik van microplastics in een brede waaier van producten of toepassingen: op kunstgrasvelden en in meststoffen, gewasbeschermingsmiddelen, cosmetica, huishoudelijke en industriële detergenten, schoonmaakmiddelen en verven. Oplosbare microplastics en biodegradeerbare microplastics zijn uitgesloten van de restrictie.

De FOD VVVL ontwikkelde ook een tool zodat bedrijven hun emissie van microplastics kunnen inschatten en remediëren, en zette in op bewustmaking.

Evaluatie ✓

De Europese restrictie op de toevoeging van microplastics in producten geldt in alle Europese lidstaten en dekt een brede lijst van toepassingen en functies van (vaste) polymeren. Om deze reden vormt het een vooruitgang in het microplasticsbeleid. De hiaten en moeilijkheden (van de restrictie) zijn verbonden aan de technologische complexiteit, analysemogelijkheden (bijvoorbeeld m.b.t. nanodeeltjes), beschikbaarheid van geschikte testmethodes en bijvoorbeeld onduidelijkheid over ecologische impact van oplosbare en vloeibare polymeren.

Het beleid omtrent microplastics is binnen België nog vrij gefragmenteerd en zou meer gecentraliseerd kunnen worden, om zo lopend beleid te kunnen versterken en in te kunnen spelen op nieuwe beleidsnoden. Het BIN (zie actie 33) draagt ook bij in het bewaren van het overzicht inzake microplasticsonderzoek en -hiaten.

ACTIE 12: WE MOEDIGEN BEDRIJVEN AAN OM ZICH TE ENGAGEREN VOOR OPERATION CLEAN SWEEP, OM HET VERLIES VAN PELLETS IN HET MILIEU TEGEN TE GAAN.

Resultaat

De OCS-certificering is opgezet met het doel om pelletverlies in de volledige kunststofwaardeketen maximaal te voorkomen. Plastics Europe heeft zich ertoe verbonden om al haar leden te laten certificeren. Dit is bevestigd in hun actieplan en communicatie. Sinds 2023 is er een extern auditmechanisme om naleving te verifiëren, ook voor niet-leden die zich aansluiten.

Waar OCS vroeger op vrijwillige basis werkte, gelden er sinds 2025 bindende milieuvoorwaarden via VLAREM voor alle ingedeelde inrichtingen. Deze bevatten grotendeels dezelfde maatregelen omvatten als OCS, maar met wettelijke afdwingbaarheid (actie 13).
De EU-verordening tegen pelletverliezen (goedgekeurd in oktober 2025) versterkt dit nog verder door certificeringsplicht en risicobeheerplannen op te leggen.

Evaluatie ✓

In Vlaanderen zijn er lokale initiatieven zoals het Zero Pellet Loss-platform in de haven van Antwerpen, met monitoring van hotspots en samenwerking met UAntwerpen voor wegmetingen. Deze acties vallen onder actie 13 en zijn gekoppeld aan OCS, maar richten zich ook op transportbedrijven en logistieke spelers die geen lid zijn van Plastics Europe. Er wordt wel vastgesteld dat taalbarrières bij chauffeurs soms de effectieve implementatie belemmeren. Daarnaast blijkt het belangrijk om blijvend aandacht te besteden aan communicatie, zodat de waakzaamheid niet afneemt wanneer men gewend raakt aan informatiemateriaal. Responsabilisering van alle medewerkers blijft daarom essentieel.

ACTIE 13: WE ONDERZOEKEN WELKE MEER DWINGENDE MAATREGELEN VAN OVERHEIDSWEGE KUNNEN BIJDRAGEN AAN HET BEPERKEN VAN PELLETVERLIES.

Resultaat

Vlaanderen beschikt dankzij de nieuwe Vlarem-voorschriften sinds 1/1/2025 over duidelijke doelvoorschriften om pelletverliezen door bedrijven te beperken, met bijkomende verplichtingen die in 2026 van kracht worden. De ontwikkeling van deze regelgeving gebeurde parallel met de BBT-studie, die concrete maatregelen en technieken aanreikt om pre-productiegranulaatverliezen te voorkomen en die verder zal worden vertaald in bijkomende milieuvoorwaarden. De studie verduidelijkt ook het belang van preventieve maatregelen boven opvang- en opruimtechnieken en vormt een essentieel referentiekader voor vergunningen en handhaving.

Evaluatie ✓

OVAM inspireerde de Europese Commissie met het Vlaamse beleidskader en de lopende BBT-studie voor de in 2023 gelanceerde een voorstel tot Europese verordening tegen pelletverliezen. De EU ondersteunde ook de discussies bij de Internationale Maritieme Organisatie (IMO), rond het vervoer van plastic pellets over zee in vrachtcontainers en bekeek daar zowel vrijwillige als verplichte maatregelen.
De interactie tussen Vlaams beleid, BBT-inzichten en Europese ontwikkelingen heeft ertoe geleid dat bedrijven steeds duidelijkere verwachtingen en richtlijnen krijgen. Overleg met sectoren, havens en logistieke partners blijft cruciaal om de implementatie haalbaar te houden en verdere verfijningen van de regelgeving te onderbouwen.

ACTIE 14: WE VOEREN ONDERZOEK NAAR DE VERSPREIDING, EFFECTEN EN RISICO'S VAN MICROPLASTICS IN HET VLAAMSE OPPERVLAKTEWATER.

Resultaat

Met een brede verkennende studie door VMM, UGent en VITO onderzoekt Vlaanderen voor het eerst de bronnen, verspreiding en blootstelling van microplastics in zoetwatermilieus. Uit de metingen blijkt dat de risico's voor het milieu laag tot verwaarloosbaar zijn. Zo'n 97,5% van de microplastics wordt verwijderd in rioolwaterzuiveringsinstallaties. Een veel grotere bron dan huishoudelijk afvalwater blijkt de bandenslijtage van voertuigen. VMM formuleerde daarom beleidsadviezen die inzetten op bronmaatregelen, omdat die kostenefficiënter zijn dan remediëring. Een betere wetenschappelijke onderbouwing voor normen en een verhoogde zuiveringsgraad van afvalwater zijn eveneens noodzakelijk. Daarnaast vraagt de studie om gerichte maatregelen rond emissies door bandenslijtage, zoals systemen om run-off op te vangen. Deze inzichten vormen een belangrijke basis voor toekomstig beleid rond microplastics.

Evaluatie ✓

Microplastics blijft een complex en domeinoverschrijdend beleidsthema. Vlaamse expertise is versnipperd over diverse beleidsdomeinen, wat een geïntegreerde aanpak bemoeilijkt. De Europese aanpak bleef tot nu toe fragmentarisch, met slechts gedeeltelijke effecten via bestaande beleidskaders en één specifieke verordening tegen pelletverliezen. In 2023 deed de Europese Commissie een poging tot een meer omvattende benadering, maar deze bleef beperkt tot een mededeling over verschillende bronnen van microplastics. Tijdens de Microplastics Dialogue Day van oktober 2025 bracht de FOD Volksgezondheid federale en gewestelijke overheden en wetenschappelijke experten samen om kennis te delen en beleidscoördinatie te versterken. De nood aan een samenhangende, goed afgestemde beleidsaanpak over de domeinen heen blijft daarbij een belangrijk werkpunt voor de toekomst.

ACTIE 15: WE STIMULEREN DE INZAMELING VAN KUNSTSTOFVERPAKKINGSAFVAL VAN ‘OUT-OF-HOME’ VIA NIEUWE DOELSTELLINGEN IN ARTIKEL 37 IN DE ERKENNING VAN FOST PLUS (DECEMBER 2018).

Resultaat

Ter ondersteuning van de doelstelling uit het uitvoeringsplan huishoudelijk en gelijkaardig bedrijfsafval zijn gerichte acties ondernomen voor verschillende sectoren en stakeholders. In 2023 werden bestaande initiatieven voortgezet, samenwerking met partners versterkt en sorteerregels aangepast in onder meer de horeca, zorg, tankstations, NMBS, evenementen en toerisme. Daarnaast zijn contracten met bedrijven en operatoren gestandaardiseerd. Deze inspanningen dragen bij aan een verhoogde en verbeterde inzameling en verwerking van kunststofverpakkingen buiten de huiselijke sfeer.

Evaluatie ✓

Fost Plus heeft geen directe invloed, en kan naar eigen zeggen alleen maar sensibiliseren en stimuleren, en bedrijven adviseren om te sorteren. Consumenten laten op de een of andere manier hun sorteergewoonten achter bij het verlaten van het huis. Inzetten op sensibilisering en communicatie blijft nodig.

Deze actie kadert binnen de erkenning van Fost Plus en zet zich verder in het Lokaal Materialenplan 2023-2030.

ACTIE 16: AAN DE HAND VAN DE NIEUWE SORTEERANALYSE IN 2020 IDENTIFICEREN EN EVALUEREN WE HET VERBETERPOTENTIEEL VOOR HET SELECTIEF INZAMELEN VAN HUISHOUDELIJKE KUNSTSTOFFEN

Resultaat

De omschakeling naar de nieuwe blauwe zak (p+md) zat vervat in deze sorteeranalyse. Het OVAM-rapport "sorteeranalyse huisvuil" maakt duidelijk dat kunststoffen nog substantieel zichtbaar zijn in het restafval, zeker qua volume (folies, zakken, schaaltjes, potjes, harde plastics). Met de uitbreiding van de pmd-zak kunnen meer kunststofverpakkingen gerecycleerd worden, maar in het eerste jaar moet de burger zich nog aanpassen aan de nieuwe sorteerregels. Verder blijven niet-verpakkingskunststoffen een probleemcategorie, denk aan speelgoed, kapotte huishoudartikelen, harde kunststofobjecten. Deze horen niet in het p+md en belanden vaak in restafval. Contaminatie blijft recyclage bemoeilijken (zoals etensresten in verpakkingen, of samengestelde verpakkingen/multilayers).

Evaluatie ✓

De sorteeranalyse toont dat nog 14 kg/inw/jaar aan kunststoffen in de restafvalzak zit. Wanneer deze fractie wordt weggewerkt door betere bronscheiding vormt dit een belangrijke hefboom richting de 100 kg/inwoner-restafvaldoelstelling (tegen 2030). De sorteeranalyse toont dat kunststofverpakkingen, die technisch recycleerbaar zijn, nog 10,5% van restafval uitmaken. Dankzij de komst van de p+md zullen meer kunststofverpakkingen gerecycleerd worden, en er is geïnvesteerd in state-of-the-art sorteer-en recyclagecentra. Het Lokaal Materialenplan legt verdere focus op preventie en selectieve inzameling, zodat recycleerbare fracties in restafval met 75% gereduceerd worden.

ACTIE 17: AAN DE HAND VAN DE NIEUWE SORTEERANALYSE TEGEN 2022 IDENTIFICEREN EN EVALUEREN WE HET VERBETERPOTENTIEEL VOOR HET SELECTIEF INZAMELEN VAN BEDRIJFSMATIGE KUNSTSTOFFEN.

Resultaat

De sorteeranalyse bedrijfsrestafval omvatte enerzijds niet-sectoraal industrieel restafval afkomstig van zowel vuilcontainers als rolcontainers en anderzijds sectoraal industrieel restafval, voornamelijk ingezameld via kliko's. Vooral folies (meer bepaald verpakkingsfolies) overheersen; ook is nog een deel p+md-verpakkingen aanwezig in het bedrijfsrestafval. De resultaten en inzichten van de sorteeranalyse zijn te vinden op de OVAM-website.

Evaluatie ✓

In vergelijking met het huishoudelijk restafval is een sorteeranalyse voor bedrijfsrestafval veel moeilijker. De samenstelling van het bedrijfsrestafval verschilt sterk, afhankelijk van de sector waarin het bedrijf actief is. Daarom worden via de nog uit te voeren sorteeranalyses van het bedrijfsrestafval alleen de grote trends rond de aanwezigheid van selectieve stromen in het bedrijfsrestafval opgevolgd.

In 2025 volgde een nieuwe sorteeranalyse met niet-gebonden sectoranalyse en campagnes gericht op de horeca, onderwijs, zorg en retail.

ACTIE 18: BINNEN DE GREEN DEAL CIRCULAIR BOUWEN DOEN WE ONDERZOEK NAAR HET POTENTIEEL EN DE HAALBAARHEID VAN SELECTIEVE INZAMELING VAN KUNSTSTOFFEN OP PROEFSLOOPWERVEN.

Resultaat

In 2024 werd harde kunststof uit bouw- en sloopafval in Vlarema opgenomen als een afzonderlijk in te zamelen stroom. Bij gemengd bouw- en sloopafval gelden nu duidelijke resultaatsvoorschriften voor het uitsorteren van onder meer harde kunststoffen en folies. Het project VISUM bracht de bestaande recyclingprocessen en acceptatiecriteria in kaart en onderzocht de uitdagingen bij het sorteren en verwerken van onder andere PVC- en PP/PE-pijpen. Daarbij werd ook gekeken hoe inzamelings- en sorteerprocessen efficiënter kunnen worden georganiseerd. Via diverse projecten werd bovendien meer inzicht verkregen in gevaarlijke verpakkingen op bouwwerven en hoe deze veilig kunnen worden ingezameld voor verwerking.

Evaluatie ✓

De impact van de nieuwe Vlarema-maatregel zal de komende jaren zichtbaar worden, aangezien de sector zich moet aanpassen. Dit wordt de komende jaren gemonitord via MATIS. Een van de aanbevelingen uit het VISUM-project is het verder onderzoeken van de kosten-baten verdeling van het afval model van kunststoffen. Als vervolgstudie gaf de OVAM Recydata de opdracht om een studie uit te voeren naar beheersystemen voor niet-steenachtige bouwmaterialen, waaronder kunststoffen.

Binnen de WACK zijn verdere verkenningen gepland voor de selectieve inzameling en terugname van kunststoffen in bouwcontext. Tegen 2027 willen we komen tot een eindrapport over kunststoffen in bouw- en sloopafval, met onderzoeksresultaten over verbetering van selectief slopen van gebouwen en valorisatiemogelijkheden.

ACTIE 19: WIJ VOLGEN DE OMZETTING OP EUROPEES NIVEAU VAN DE RECENT AANGEPASTE BAZEL CONVENTIE (GOEDGEKEURD OP COP14 IN 2019) OP

Resultaat

De onderhandelingen rond de omzetting van de Bazel-amendementen op OESO- en EU-niveau hebben geleid tot meer aandacht voor transparantie over hoeveelheden en bestemmingen van kunststofafval.
Daarnaast werkte OVAM actief mee aan de Europese Waste Shipments Correspondents' guidelines No.12 over de classificatie van kunststofafval, zodat lidstaten en betrokken bedrijven de EVOA op uniforme manier interpreteren. Tevens droeg OVAM bij aan de technische richtlijnen van de Bazelconventie voor milieuhygiënisch verantwoord beheer van kunststofafval, goedgekeurd in 2023. Deze acties moeten illegale afvaltransporten tegengaan en wereldwijd betere verwerking stimuleren.

Evaluatie ✓

Tijdens het Belgische EU-voorzitterschap in 2024 nam OVAM het voortouw bij onder meer de herziening van de EVOA en multilaterale bijeenkomst in het kader van het Verdrag van Bazel. De samenwerking op EU- en OESO-niveau wordt gezien als intensief maar noodzakelijk om uniforme regels en meer transparantie te realiseren. De betrokken actoren — van kennisgevers tot handhaving — waarderen dat duidelijke richtlijnen hen beter informeren. Tegelijk blijkt afstemming met handhaving cruciaal, omdat traders creatief omspringen met uitvoerbeperkingen. Sterke havencontroles zijn nodig om misbruik te voorkomen. OVAM verwacht in de toekomst nog veel vragen en binnenkomende dossiers, wat bewijst dat dit ingewikkeld en intensief beleidswerk met zich meebrengt. Bovendien geldt dan nog specifiek voor kunststoffen het exportverbod naar niet-OESO landen vanaf november 2026. Dit betekent zowel naar procedure als naar verwerking voor kennisgevingen een aangepaste benadering.

ACTIE 20: VALIPAC DIENT VOLLEDIGE TRANSPARANTIE TE BIEDEN OVER HOEVEELHEDEN EN BESTEMMINGEN VAN DE INGEZAMELDE KUNSTSTOFSTROMEN. DIT ZAL ONS IN STAAT STELLEN OM HET EFFECT VAN ONS BELEID BETER TE MONITOREN EN EVALUEREN.

Resultaat

Valipac investeerde in tracering en auditing om volledige transparantie te garanderen over ingezamelde kunststofstromen. Jaarlijks brengt Valipac de volledige cartografie in kaart, inclusief volumes, eindbestemmingen en traceerbaarheid binnen en buiten Europa. Via audits bij recyclagebedrijven, ook buiten de EU, controleert Valipac de naleving van Europese standaarden en volgt het vastgestelde risico's en verbetertrajecten strikt op. De resultaten worden actief gedeeld met traders, operatoren en ontpakkers en ondersteund door digitale tools zoals myInsight voor realtime inzicht. Door internationale samenwerking wil Valipac zo een transparant en betrouwbaar controlesysteem versterken.

Evaluatie ✓

Korte ketens en lokale recyclage zijn essentieel. Om dit te realiseren moet Valipac zorgen voor voldoende sorteer- en recyclagecapaciteit binnen de EU en moet het recyclagebedrijven ondersteunen via gerichte vergoedingen, premies en waar nodig meerjarige aanbestedingen.
Eind 2026 loopt de erkenningsperiode van Valipac af en volgt een nieuwe registratie- en goedkeuringsaanvraag. Dit creëert een belangrijk momentum om de visie op bedrijfsverpakkingen te versterken, met extra focus op transparantie in de keten en controle over eindbestemmingen. In de goedkeuringsaanvraag moet Valipac duidelijk maken hoe deze doelstellingen worden gehaald en sterker inzetten op correcte en volledige registratie om freeriding tegen te gaan. Dit werd verankerd in een visienota voor intergewestelijke afstemming en stakeholderdialoog.

ACTIE 21: HET VLAAMSE INNOVATIEBELEID ONDERSTEUNT NIEUWE ONTWIKKELINGEN NAAR KUNSTSTOFFEN MET LAGE MILIEU-IMPACT

Resultaat

Het Vlaamse innovatiebeleid, via VLAIO en speerpuntcluster Catalisti, ondersteunt actief de ontwikkeling van kunststoffen met een lagere milieu-impact. In de periode 2020-2022 werden 15 projecten via Catalisti (22.9 miljoen euro subsidie) en 8 via het Moonshot-programma (12.7 miljoen euro) ondersteund, met een focus op recyclage, bio-gebaseerde kunststoffen en design for recycling. In de periode 2023-2025 waren dat 11 projecten via Catalisti (15 miljoen euro) en 8 Moonshot-projecten (bijna 20 miljoen euro). De projecten bevinden zich vaak nog in een laag technologisch maturiteitsniveau (TRL), maar er is een duidelijke pipeline richting opschaling. Er is geen specifiek programma voor kunststoffen, maar relevante projecten kunnen binnen het bestaande instrumentarium indienen. De samenwerking tussen bedrijven, kennisinstellingen en overheid wordt als positief ervaren (o.a. via WACK), maar verdere beleidsmatige afstemming en ondersteuning blijven belangrijk.

Evaluatie

De impact van de Catalisti- en VLAIO-innovatieprojecten, waaronder de Moonshotprojecten, wordt vooral op langere termijn zichtbaar, omdat na afloop nog stappen nodig zijn voor implementatie. Er wordt wel al gerapporteerd over het behalen van innovatiedoelstellingen en de valorisatie van onderzoeksresultaten, terwijl VLAIO ook de effecten op investeringen en tewerkstelling opvolgt. De samenwerking tussen Catalisti, VLAIO en OVAM verloopt vlot en leidde het afgelopen jaar tot gezamenlijke initiatieven, zoals de roadmapstudie voor kunststofrecyclage (incl. WEWIS), het CCU-event, het slotevent van MAP-IT CCU i.s.m. Catalisti en de Werkagenda Chemie en Kunststoffen.
Eind 2025 trad OVAM toe tot het permanente overlegorgaan van de Klimaatsprong-werking, waar circulariteit van kunststoffen een duidelijke plaats kreeg. Ook in de nieuwe programmanota wordt circulariteit expliciet genoemd als onderdeel van de transitie naar een koolstofcirculaire en koolstofneutrale economie.
Verder zorgt overleg tussen de administrateurs-generaal van OVAM en VLAIO voor extra afstemming. Deze structurele samenwerking versterkt de gedeelde agenda en versnelt toekomstige initiatieven. Opschaling blijft echter de grootste uitdaging: kritisch punt hierin is dat het overschrijden van de “valley of death” (van TRL6 naar TRL9) moeilijk blijft.

ACTIE 22: WE ZORGEN VOOR BIJKOMENDE INNOVATIEVE SORTEER- EN RECYCLAGECAPACITEIT VOOR KUNSTSTOFFEN IN VLAANDEREN. DAARVOOR KUNNEN MIDDELEN VAN VLAAMSE INVESTERINGSMAATSCHAPPIJEN INGEZET WORDEN.

Resultaat

Investeren in bedrijven die bijdragen tot de circulaire economie sluit aan bij de investeringsstrategie van PMV. PMV evalueerde bvb. in de periode 2023-2025 meer dan 50 (grote) circulaire projecten, waarvan diverse gerelateerd aan kunststoffen, uit binnen- en buitenland. Deze gaan vaak gepaard met een lange doorlooptijd, waardoor dit dus een continue ontwikkeling is.
OVAM lanceerde twee oproepen rond CE (recyclagehub) met focus op innovatieve technologieën. Er is 30 miljoen euro subsidie toegekend aan 14 projecten via deze oproepen.
Eerste call: zes projecten; 4 projecten rond kunststoffen of chemische recyclage; 1 gerealiseerd (Indaver)
Tweede call: 8 projecten - 5 met link naar kunststoffen; 1 gerealiseerd (Raff Plastics).

Bijkomend investeerde FostPlus in de bouw van 5 nieuwe p+md-installaties in België (zie ook actie 23).

Binnen de activiteiten van de werkagenda's en in een proces van cocreatie proberen we belemmeringen en kansen in het Vlaamse ecosysteem te identificeren om de circulaire economie te versnellen.

Evaluatie

De samenwerking tussen investeringsmaatschappijen, OVAM en bedrijven verloopt goed. Toch blijkt dat heel wat projecten niet gerealiseerd raken door vergunningen, locatie- en logistieke uitdagingen, maar vooral door het gebrek aan financiering in de opschalingsfase, zeker voor de bouw van eerste grootschalige installaties (first-of-a-kind). Zowel investeerders als financiers ervaren een mismatch tussen risico en rendement, waardoor projecten zonder afgedekte technologie-, aanvoer- of afnamerisico's moeilijk financiering vinden en de kloof voor velen te groot blijft. Zowel investeerders als financierders wijzen op een onevenwicht tussen risico's en rendementen, waardoor projecten moeilijk sluitend te financieren zijn. Ook bredere marktfactoren, zoals de concurrentiepositie ten opzichte van fossiele alternatieven en een gebrek aan maatschappelijk draagvlak voor duurdere circulaire producten, bemoeilijken de businesscases. Regelgeving kan helpen, maar ligt vaak buiten de directe invloed van projecten zelf. Daarom is het belangrijk dat ondernemingen sterker inzetten op de commerciële waarde van hun output en investeringsmaatschappijen en andere betrokken partijen vroeg genoeg betrekken voor hun marktstrategie. Tot slot blijft ook heldere communicatie cruciaal om technologieën goed te begrijpen en risico's correct in te schatten.

ACTIE 23: TEGEN 2023 GEBEURT DE RECYCLAGE VAN VERPAKKINGSAFVAL MAXIMAAL IN DE EUROPESE UNIE, EN BIJ VOORKEUR IN BELGIË.

Resultaat

Alle huishoudelijke verpakkingsmaterialen die Fost Plus vandaag inzamelt, worden in Europa verwerkt en gerecycleerd tot secundaire grondstoffen. FostPlus investeerde in 5 nieuwe PMD sorteer-installaties in België:
- Indaver, Willebroek, 60.000 ton PMD/jaar
- PreZero, Evergem, 78 000 ton PMD/jaar
- Valtris, Charleroi, 40 000 ton PMD/jaar
- ValUp, Ghlin (Bergen) sinds Q4 2021, 50.000 ton PMD/jaar
- Sitel, Engis, 40.000 ton PMD/jaar
- Het bestaande sorteercentrum van Vanheede (Rumbeke) zal ook gebruikt worden om de nieuwe PMD-fractie te sorteren en zal zich onder meer specialiseren in het sorteren van PMD van bedrijven en het nasorteren van PMD-restanten.

Met de nieuwbouw (of verbouwing) van 5 recyclinginstallaties in België en het afsluiten van langetermijncontracten (9 jaar) voor gesorteerd materiaal worden diverse kunststofstromen kwalitatief verwerkt:
- PET-flessen, Filao by Veolia x Sources Alma, Couillet, 40 000 ton/jaar
- Gemengde polyolefinen, nieuwe lijn bij Ecoo Group, Houthalen Helchteren, 35.000 ton/jaar
- Complexe PET (tray-to-tray, bottle-to- bottle), Mopet door Morrsinkhof Rymoplast Groep, Neufchâteau, 40.000 ton/jaar.
- PE film-to-film, Ecoo Beringen, 42.000/jaar ton
- PP en HDPE, Morssinkhof Lommel, 40.000 ton/jaar

Voor bedrijfsmatig kunststofverpakkingsafval is de verwerking minder lokaal verankerd. Valipac werkt intensief aan het in kaart brengen van de exportstromen van de kunststoffractie, maar stuurt onvoldoende om verwerking in de EU te realiseren. Via contracten met ophalers en traders wordt de afvalstroom getraceerd tot bij de finale eindverwerkers.

OVAM leverde in 2025 een rapport over de kritische factoren voor investeringen voor recyclage- en innovatieprojecten in Vlaanderen.

Evaluatie

Sinds 2023 is er een tendens dat meer kunststofafval wordt uitgevoerd. De Valipac premie voor lokale verwerking heeft niet het gewenste effect. Indien hierbij geen gerichte acties ontwikkeld worden, zal dit nog steeds onvoldoende zijn om effectieve verwerking in EU te realiseren – laat staan in België.
Vanaf 2027 geldt een exportban op kunststofafval naar niet-OESO landen, en via de PPWR wordt het gebruik van recyclaat opgelegd in verpakkingen. Dit biedt mogelijkheden om de EU recyclage en het gebruik van Europees recyclaat in bedrijfsmatige verpakkingen te verhogen. Anderzijds voorziet Europa de mogelijkheid om de exportban in 2029 te evalueren en mogelijkerwijze aan te passen; deze korte termijn zal onvoldoende zijn om nieuwe –risicovolle – ondernemingen op te starten. Daarom moet Valipac maatregelen treffen om voldoende sorteer- en recyclagecapaciteit te waarborgen. Dit betekent: zorgen dat recyclagebedrijven voldoende, stabiele en voorspelbare aanvoer krijgen en dat investeringen in capaciteit in België (en, waar nodig, in de EU) rendabel blijven. Eind 2026 verstrijkt de huidige erkenningsperiode van Valipac. Dit moment biedt de

gelegenheid om maatregelen concreet te maken en lokale recyclage te verankeren in de nieuwe goedkeuringsaanvraag.

ACTIE 24: WE IDENTIFICEREN BARRIÈRES IN HUIDIGE PRODUCTNORMEN EN KWALITEITSSTANDAARDEN OM KUNSTSTOFRECYCLAAT TE GEBRUIKEN ALS GRONDSTOF VOOR EINDPRODUCTEN.

Resultaat

OVAM contracteerde VKC/Centexbel voor een studie om barrières voor gerecycleerde inhoud in bouwtoepassingen te identificeren.
Via een wijzigingsbesluit voor de Vlarema-wetgeving zijn voorstellen geformuleerd voor gebruiksverboden van bepaalde bouwtoepassingen zonder kunststofrecyclaat.

Evaluatie ✓

Typebestekken hanteren standaarden waarvan de lokale overheden zelden goed begrijpen wat die inhouden. Het komt voor dat deze bestekken normen vermelden die het gebruik van kunststofrecyclaat verhinderen. Dat de standaarden vaak enkel betalend in te kijken zijn, helpt niet meteen. Een sterke ondersteuning van de lokale overheden is naar eigen zeggen onontbeerlijk. Om een doorbraak te forceren in het gebruik van gerecycleerde inhoud bij overheidsopdrachten is een gestructureerde dialoog of communicatieplan nodig.

ACTIE 25: WE GAAN OP ZOEK NAAR TOEPASSINGEN WAARIN HET GEBRUIK VAN KUNSTSTOFRECYCLAAT BEVORDERD KAN WORDEN.

Resultaat

OVAM contracteerde EY/Centexbel voor een studie om nieuwe toepassingen te identificeren waarvoor beleidsmaatregelen kunnen worden genomen om de afzet van post-consumer kunststofrecyclaten (afkomstig van mechanische recyclage, in andere sectoren dan de bouw) te stimuleren. Uit de resultaten van de studie blijkt dat er bij de geïnterviewde partijen in het algemeen een grote bereidheid bestaat om kunststof recyclaten in te zetten, maar dat er een aantal fundamentele en structurele barrières zijn die verhinderen dat er meer recyclaten worden ingezet in de geselecteerde toepassingen en toepassingsgebieden. Deze barrières moeten prioritair aangepakt worden (Beschikbaarheid van recyclaat (kwantiteit en kwaliteit); Prijs van recyclaat; Normering van recyclaat).
De OVAM heeft Vlaamse wetgeving voorbereid voor een gebruiksverbod op specifieke kunststoftoepassingen indien deze geen bepaalde hoeveelheid gerecycleerde inhoud bevatten (Vlarema9).
Vlarema9 heeft beleidsmakers op federaal niveau geïnspireerd om wetgeving voor te bereiden die minimumniveaus van recycled content implementeert op het niveau van het productbeleid (voorstel tot KB).

Evaluatie ✓

In navolging van de studie heeft OVAM een aantal beleidsmaatregelen geselecteerd, waar we de komende jaren op willen inzetten. We willen namelijk maximaal wegen op de herziening van Europese richtlijnen of afgeleide regelgeving binnen verordeningen die momenteel lopen of gaan lopen in de nabije toekomst: verpakkingsverordening (PPWR), ESPR-verordening, ELV verordening, EEA-richtlijn, EVOA en de ontwikkeling van EOW-criteria.

We zullen daarbij maatregelen verdedigen die voorrang geven aan Europees recyclaat en onze Europese recyclagemarkt beschermen.

ACTIE 26: WE ONDERZOEKEN DE NOODZAAK AAN FISCALE INSTRUMENTEN OM DE AFZET VAN KUNSTSTOFRECYCLAAT TE STIMULEREN.

Resultaat

OVAM heeft op 3 sporen ingezet:
- We hebben dit als een deelstudie geïntegreerd in een intern project 'Heffingen'.
- We hebben input gegeven voor de herziening van de federale verpakkingsheffing.
- We hebben ook BTW (kort) onderzocht, door met experts te praten.

Uit een verkenning van deze 3 sporen, was de conclusie dat andere instrumenten een beter resultaat opleveren (federaal marktverbod, Vlaams gebruiksverbod, productnormering, …).

Evaluatie ✓

We zijn echter van mening dat andere instrumenten een beter resultaat opleveren (federaal marktverbod, Vlaams gebruiksverbod, productnormering,…), en twijfelen over de belastbare basis (producten vs afvalstoffen), de juridische bevoegdheid op niveau van het Vlaams Gewest. Bovendien kan het toekomstige VN-verdrag tegen plasticvervuiling bijkomende mogelijkheden bieden om het gebruik van 'virgin' materialen te belasten of te beboeten, wat op termijn een meer uniforme en internationale aanpak kan ondersteunen.

ACTIE 27: FOST PLUS EN VALIPAC VERZEKEREN DE AFZET VAN KUNSTSTOFRECYCLATEN

Resultaat

Conform Vlarema hanteert Fost Plus een verplicht 80% recycled content gehalte in hun lastenboeken voor de aankoop van blauwe pmd-zakken. Voor de aankoop van afvalbakken (bijvoorbeeld voor scholen) stimuleert FostPlus de inzet van recyclaat via haar gunningscriteria. In de erkenning van Fost Plus is opgenomen dat er tegen eind 2022 voor 25% bottle-to-bottle recyclage moet zijn voor transparante en blauwe PET flessen. Met de nieuwe recyclagebedrijven voor huishoudelijk kunststofverpakkingsafval in België, zullen de HDPE flessen gerecycleerd worden tot inputmateriaal voor nieuwe verpakkingen. Hetzelfde geldt voor o.a. PET trays (trays to trays) en PE folies (folies to folies).

Bedrijfsmatige folies daarentegen zijn nog te vaak niet goed recycleerbaar (bedrukt) en het fijn sorteren van bonte folies gebeurt nog steeds in het buitenland.
Vanaf 1 januari 2022 stimuleert Valipac zijn klanten tot het gebruik van recyclaat door een bonus van € 50/ton voor bedrijfsmatige plastic verpakkingen die voor minstens 30% bestaan uit post-consumer recyclaat. Deze vergoedingen waren te laag om effect te hebben in de praktijk.

Evaluatie ↻

De Europese markt voor recyclaat staat onder druk door lage prijzen van virgin kunststoffen, hoge energieprijzen en personeelskosten. Er is een risico op faillissementen bij Europese recycleurs, en er is een sterke concurrentie van bedrijven uit derde landen. De premie die Valipac bijvoorbeeld aanbiedt, werpt niet de gewenste vruchten af. Monitoring en transparantie zijn verbeterd, maar er blijven uitdagingen rond de daadwerkelijke inzet van recyclaat in hoogwaardige toepassingen en het voorkomen van "downcycling". Wetgeving (zoals PPWR, Vlarema, SUP-richtlijn) verplicht steeds meer recycled content, maar beschermt EU-recyclaat onvoldoende tegen import van buiten de EU.

OVAM blijft maatregelen verdedigen die de Europese recyclagemarkt beschermt en inzet van Europees recyclaat in nieuwe producten stimuleert. OVAM ziet UPV daarbij als een krachtig instrument, en zal dit benutten in de nieuwe erkenningsonderhandelingen met de beheersorganismen.

ACTIE 28: VOOR HET BESTENDIGEN VAN EEN DUURZAME KUNSTSTOFRECYCLAGEMARKT, HELPT DE VLAAMSE CHEMIE- EN KUNSTSTOFVERWERKENDE NIJVERHEID MEE DE AFZET VAN KUNSTSTOFRECYCLATEN AAN TE ZWENGELEN.

Resultaat

Essenscia en Agoria rapporteren over de inzet van recyclaat. Er ontstonden nieuwe samenwerkingsverbanden tussen essenscia en denuo-leden, onder meer via de Plastic Matters-events in het kader van de werkagenda chemie/kunststoffen. Bedrijven zetten sterker in op certificering via QACER, dat dankzij de opname in PolyCert Europe ook internationaal wordt erkend. De vraag naar gerecycleerde kunststoffen stijgt, maar het aanbod blijft achter.

Verschillende bedrijven investeerden in nieuwe mechanische en chemische recyclagecapaciteit. Ook binnen Catalisti groeit het aantal onderzoeksprojecten rond circulaire kunststofstromen.

Evaluatie

Het verder uitrollen van nieuwe samenwerkingen en het aantrekken van bijkomende investeringen in sortering en recyclage wordt de focus. De chemiesector moet blijven bijdragen aan een duurzaam aanbod van kwaliteitsvolle en veilige recyclaten in de EU. Een verdere verdieping van de verwerkingshiërarchie voor kunststoffen wordt daarbij belangrijk. De stijgende vraag naar recyclaat maakt extra inzameling en hoogwaardige verwerking noodzakelijk. Hoe essenscia Polymatters en denuo de handen in elkaar slaan in de vorm van de Plastic Matters onderstreept de noodzakelijke samenwerking en complementariteit van spelers in de kunststofketen. Ook de rol van brandowners in design-for-recycling blijft cruciaal om de volledige keten te versterken. Toekomstige commercialisatie van lopende onderzoeksprojecten zal helpen om de circulaire inzet van materialen verder te verhogen.

ACTIE 29: WE PLEITEN VOOR EEN GEHARMONISEERD EN BETAALBAAR VERIFICATIESYSTEEM VOOR ‘RECYCLED CONTENT’ OP EUROPEES/WERELDWIJD NIVEAU.

Resultaat

Door het oprichten en operationeel worden van PolycertEurope kwam er een wederzijdse erkenning van 9 bestaande (nationale) certificatiesystemen voor recycled content en dit op basis van de integratie van de vereisten in een geharmoniseerde aanpak.
Het netwerk van certificatie instellingen is verder uitgebouwd en nationale (wetgevende) initiatieven worden gemonitord.

Evaluatie ✓

Gezien de wereldwijde impact, is een goede coördinatie tussen normalisatiecommissies (auteurs van normen ISO 14021, EN 15343, enz) onderling en vertaling naar beleid door nationale wetgevers (binnen en buiten de EU) primordiaal.

Huidige schema’s zijn vooral gefocust op een controlled blending model voor het ketenbeheer en moeten aangevuld worden met het mass balance model aanpak. De huidige schema’s moeten in lijn gebracht worden (indien nodig) met de op komst zijnde Europese wetgevingsinitiatieven (specifiek voor kunststoffen, voor green claims, enz).

ACTIE 30: WE WERKEN DE ONDUIDELIJKHEDEN EN HINDERPALEN IN REACH, GRONDSTOFVERKLARINGEN EN PRODUCTWETGEVING ROND HET GEBRUIK VAN GERECYCLEERDE KUNSTSTOFFEN WEG, VOORNAMELIJK VOOR KUNSTSTOFFEN AFKOMSTIG VAN AEEA, DE AUTOMOTIVE EN BOUWSECTOR.

Resultaat

OVAM was Belgisch piloot voor de herziening van de POP-verordening. De gewijzigde POP-verordening wordt medio 2023 van kracht.

OVAM ontwikkelde een handleiding om houders van materialen te helpen bij de zelfbeoordeling wanneer er geen specifieke Europese of Vlaamse criteria gelden (inzake 'afval' of 'einde-afval', 'bijproduct').

Er is een meetcampagne uitgevoerd op aanwezigheid van zorgwekkende stoffen in afvalstoffen. De samenwerking tussen regeringen en onderzoeksinstituten heeft ertoe geleid dat de PFAS-crisis goed in kaart is gebracht, dat belangrijke besluiten zijn genomen om de crisis te beheersen en dat een basis is gelegd om in de toekomst veel zorgvuldiger en systematischer om te gaan met zorgwekkende stoffen in het milieu.

Evaluatie

Duidelijke kwaliteitsstandaarden en een gelijk speelveld (zowel binnen EU als import van buiten de EU) zijn essentieel voor veilige kunststofrecyclaten. Er is nood aan meer handhaving op importproducten die verboden stoffen bevatten om de Europese recyclagesector te beschermen. Recycleurs ervaren veel onzekerheid over wat als 'veilig' geldt. OVAM kan een rol spelen door praktische richtlijnen op te stellen voor analyses en te adviseren welke zorgwekkende stoffen (ZS) belangrijk zijn per afvalstroom. Dit kan de onzekerheid bij recycleurs verminderen en zorgen voor meer uniformiteit in aanpak. Samenwerking binnen de volledige keten is noodzakelijk, waarbij productaansprakelijkheid en financiële lasten gedeeld moeten worden. Innovatie en pilootprojecten, zoals advanced recycling en watermark-sortering, zijn cruciaal om vooruitgang te boeken. Onzekerheid over end-of-waste criteria en legacy-problemen bemoeilijken het recyclageproces. Tot slot is ondersteuning vanuit de overheid nodig, en producenten moeten mee hun verantwoordelijkheid opnemen via o.a. verplichte recycled content.

ACTIE 31: WE VERSTERKEN ONS INZICHT IN CIJFERS MET BETREKKING TOT DE VERWERKING VAN KUNSTSTOFAFVAL ZOWEL IN BINNEN- ALS BUITENLAND. WE EVALUEREN DAARBIJ DE CIJFERS VOOR EUROPESE RAPPORTAGE VAN EFFECTIEVE RECYCLAGE IN DE TIJD.

Resultaat

We hebben een zicht gekregen op welke gegevens we kunnen verzamelen en hoe. Maar invulling van de cijfers heeft vertraging opgelopen. Voltooiing is gepland tegen 2027, om verenigbaar te zijn met het tijdschema van het materialen-informatiesysteem (MATIS).

Evaluatie

Nieuwe EVOA zorgt voor meer tracering, ook voor groene lijst afvalstromen.
Het is niet altijd gemakkelijk om (gratis) toegang te krijgen tot gegevens.
Het verzamelen van gegevens en het terugbrengen ervan naar het Vlaamse niveau compliceert de zaken, aangezien we te maken hebben met een internationale kunststoffenmarkt.

ACTIE 32: WE BRENGEN HET GEBRUIK VAN GERECYCLEERDE KUNSTSTOFFEN IN EINDPRODUCTEN IN KAART EN MAKEN EEN VERGELIJKING MET EUROPESE CIJFERS.

Resultaat

Essenscia PolyMatters heeft deelgenomen aan de pan-Europese studies die door Plastics Europe werden uitgevoerd omtrent de circulariteit van de kunststofwaardeketen. De Belgische cijfers (van 2018 en 2020) werden gerapporteerd in een rapport samen met Agoria, en voorgesteld op de Belgian Plastics Day's.
Ook biogebaseerde kunststoffen en chemische recyclage zijn meegenomen.

Zo is tussen 2018 en 2020 het gebruik van gerecycleerde kunststoffen afkomstig post-consumer kunststofafval met 22% gegroeid, van 160 naar 190 kiloton. Het aandeel recyclaat in het totale grondstoffenverbruik is daardoor gestegen van 6,2% in 2018 tot 7,6% tot 2020. Sectoren die het meest recyclaat inzetten zijn de bouw en landbouw, met een aandeel van respectievelijk 13% en 20%. Toch scoort België nog onder het Europese gemiddelde. Een reden zou zijn dat België sterk gespecialiseerd is in voedselverpakkingen, waar het gebruik van gerecycleerde kunststoffen (post-consumer) eerder gelimiteerd is door wettelijke beperkingen.

Evaluatie

De inzet van recyclaat is in het merendeel van de toepassingen nog steeds vrijwillig, al is er vanaf 2025 volop Europese wetgeving in opmaak.

Desalniettemin stijgt het aantal bedrijven die zich al vrijwillig lieten certificeren voor de inzet van recyclaat. Recycled content certificatie loopt via verschillende organisaties en op diverse niveaus van granulariteit waardoor er alsnog geen geconsolideerd beeld is. Certificatie onder PolyCert via bijvoorbeeld QA-CER loopt zeer goed.

Meer detail op toepassingsniveau of polymeerniveau kan nuttig zijn. Essenscia geeft aan dat het niet mogelijk is om op Belgisch niveau in detail te gaan zonder de regels over confidentiële bedrijfsinformatie te overtreden, omdat we voor sommige toepassingen slechts enkele spelers hebben.

ACTIE 33: WE ONDERSTEUNEN GEFOCUST EN MULTIDISCIPLINAIR ONDERZOEK GERELATEERD AAN DE PROBLEMEN VAN KUNSTSTOFFEN IN ONZE RIVIEREN EN ZEEËN, GEBRUIKMAKEND VAN BESTAANDE INTERNATIONALE KENNIS, METHODEN EN TECHNOLOGIEËN.

Resultaat

Jaarlijks wordt door het VLIZ alle kennis over zwerfvuil en microplastics in onze wateren (marien en zoetwater) gebundeld in een Beleidsondersteunende nota (BIN). Dit gebeurt in samenwerking met de experten in Vlaanderen en België. De BIN beschrijft ook telkens de onderzoeksnoden die er momenteel zijn. De BIN's kunnen online geraadpleegd worden.

Op vlak van innovatie en monitoring werd de kennisbasis verder uitgebreid door geplande vervolgmetingen van de plasticflux naar zee, en de indiening van meerdere onderzoeksprojecten zoals Interreg TREASURE en Horizon Europe INSPIRE, gericht op gerichte versterking van de kennisopbouw in Vlaanderen. Ook werd voortgebouwd op nieuwe inzichten in onderwaterdetectietechnieken voor plastic.

Evaluatie ✔

Deze jaarlijkse bundeling vormt een stabiele basis voor beleidsvorming en onderzoeksprioritering. Een belangrijke meerwaarde was het duidelijker in kaart brengen van lacunes rond de impact op de volksgezondheid, mede door de publicatie van een gespecialiseerde BIN door de UGent in opdracht van de FOD VVVL.

De BIN heeft de beperking dat het toespitst op Vlaanderen/België. Focus op internationale expertise blijft essentieel, aangezien volksgezondheid en mariene vervuiling thema’s zijn die nationale grenzen overstijgen.

Het is wel duidelijk dat dankzij dit werk we kunnen evolueren naar een steeds meer multidisciplinaire, internationaal afgestemde en wetenschappelijk robuuste aanpak.

ACTIE 34: WE MONITOREN DE AANWEZIGHEID VAN KUNSTSTOF ZWERFVUIL OP HET STRAND IN HET KADER VAN DE OSPAR GUIDELINES

Resultaat

De nationale monitoring van zwerfvuil op Belgische stranden wordt door het KBIN opgenomen. Er werd een nieuwe internationale threshold opgesteld: 20 items/ 100 m vloedlijn. Weinig stranden halen die threshold, de aanwezigheid van strandafval fluctueert ook sterk door grote schommelingen in zowel aangespoeld als achtergelaten afval. Het overgrote merendeel van het strandafval bestaat wel uit kunststof. De ProperStrandLopers werken samen met de FOD Dienst Marien Milieu en het KBIN, waarbij burgerwetenschap geïntroduceerd werd om de MSFD en OSPAR verplichtingen uit te voeren inzake strandafval.

Evaluatie ✓

Er wordt intussen al meer focus gelegd op burgerwetenschap (citizen science) en rivier oevers. Daarnaast kunnen nieuwe technologieën ook een opportuniteit zijn voor beach litter monitoring (bv. remote sensing, camerabeelden, ...). En kan er ook bekeken worden in hoeverre dat het bepalen van de polymeertypes van belang kan zijn bij de evaluatie van strandafval.

De bevoegdheid ligt echter bij FOD en KBIN (monitoring). Daarom werd deze actie geheroriënteerd, en vindt het meer zijn plaats in het nationaal plan marien zwerfvuil.

ACTIE 35: WE MONITOREN DE AANWEZIGHEID VAN MICROPLASTICS IN SEDIMENT, ZEEWATER, RIVIEREN, MEREN EN BIOTA.

Resultaat

In de afgelopen periode is belangrijke vooruitgang geboekt in het monitoren en begrijpen van microplastics in verschillende milieucompartimenten. Het VLIZ levert via diverse onderzoeksprojecten nieuwe inzichten op over microplasticconcentraties en –verspreiding in het Belgisch deel van de Noordzee en het Schelde-estuarium. Deze inzichten zijn versterkt door het PLUXIN en PLASTFLOW-projecten, die waardevolle basis- en opvolgmetingen hebben opgeleverd voor het Schelde-estuarium.
Verschillende onderzoekspartners dragen bij aan een breder begrip van microplastics in milieu en biota. Officiële monitoring binnen de OSPAR- en MSFDkaders gebeurt via ILVO, KBIN en INBO, terwijl universiteiten zoals UGent, KU Leuven en UAntwerpen gespecialiseerd onderzoek uitvoeren rond respectievelijk microplasticanalyse, modellering en macroplastic in rivieren. Deze samenwerking levert een steeds vollediger beeld op van de problematiek en de noodzakelijke opvolgmethoden.

Evaluatie ✓

Hoewel de kennisbasis groeit, blijven er duidelijke uitdagingen. Er is verdere afstemming nodig tussen monitoringmethodes in zoet en zout water, evenals harmonisatie van rapportage-eenheden. Op Europees niveau ontbreken nog betekenisvolle grenswaarden voor microplastics in water en sediment, wat het moeilijk maakt om resultaten eenduidig te interpreteren. Het beleidskader rond microplastics blijft in ontwikkeling, onder meer binnen het SOS Zeropol2030-project.
Het aflopen van het PLUXIN-project in februari 2024 was een belangrijk moment waarop kernbevindingen rond automatische detectiemethoden beschikbaar kwamen. Verder worden kennishiaten in kaart gebracht en gekoppeld aan noden van stakeholders en de blauwe economie, zodat toekomstige onderzoeks- en monitoringtrajecten gerichter kunnen worden vormgegeven. Ook multidisciplinaire initiatieven zoals het INSPIRE-project blijven bijdragen aan oplossingsrichtingen voor plasticvervuiling in brede zin. Eerder dan de ‘hoe’ is de ‘wie’ zal monitoren (en betalen) in de toekomst nog een grijze zone (zie actie 8). Hiervoor verwijzen we naar de evaluatie van het Vlaams actieplan marien zwerfvuil.

ACTIE 36: WE ZORGEN VOOR EEN EFFECTIEVE UITVOERING VAN HET VLAAMS PLAN OVERHEIDSOPDRACHTEN. WE VERSTERKEN ONZE KENNIS ROND CRITERIA VOOR EEN CIRCULAIR AANKOOPBELEID.

Resultaat

Het standpunt over de inzet van bio-afbreekbare plastics werd samen met het Kunststofplan goedgekeurd door de Vlaamse Regering. De verdere praktische uitwerking gebeurt via actie 7.

Daarnaast zijn het Facilitair Bedrijf en het Departement Omgeving een samenwerking gestart met Nederland om aanbestedende overheden efficiënte en bruikbare duurzaamheidscriteria aan te bieden. Het bestaande Vlaamse instrumentarium raakt stilaan verouderd, terwijl Nederland met de MVI-criteriatool een goed werkend en mature instrument heeft. De bedoeling is om deze tool te vertalen naar de Vlaamse context en verder uit te bouwen. OVAM zorgde hierbij voor input over kunststofrecyclaten bij de actualisering van productgroepen, en bij de ontwikkeling van nieuwe productgroepen en criteria. Ook gaf OVAM haar visie op biogebaseerde kunststoffen, met aandacht voor ontwerpprincipes die recyclage of hergebruik faciliteren.

Op basis van de studieresultaten uit actie 24 werd een voorstel tot aanpassing van de Vlaamse regelgeving via VLAREMA opgesteld. Dit voorstel moet het gebruik van kunststofrecyclaten in bepaalde toepassingen stimuleren, waaronder buizen voor RWA, geluidschermen, afdekplaten voor nutsvoorzieningen en raamsystemen.

Evaluatie ✓

Algemeen is de conclusie dat in bestekteksten voor openbare aanbestedingen nauwelijks naar kunststofrecyclaten verwezen wordt, in tegenstelling tot bijvoorbeeld beton of staal. Bovendien is er bij aankopers een algemeen gebrek aan kennis over kunststofrecyclaten en biogebaseerde kunststoffen. Heldere richtlijnen voor aankopers zijn daarom noodzakelijk.
We stellen ook vast dat, ondanks eerdere communicatie, de VLAREMA-voorschriften niet worden overgenomen in standaardbestekken. Dit vormt een belangrijke hinderpaal voor een correcte implementatie van de regelgeving.

ACTIE 37: WE IMPLEMENTEREN HET VERBOD OP HET GEBRUIK VAN WEGWERPCATERINGMATERIALEN VOOR ALLE VLAAMSE OVERHEDEN EN LOKALE BESTUREN

Resultaat

OVAM zette in op algemene ondersteuning aan alle evenementorganisatoren en lokale besturen via een goed uitgewerkte website, de groenevent mailbox, begeleidingstrajecten, de Green Deal Anders Verpakt en tal van infomomenten voor lokale besturen, verenigingen, organisatoren en horeca.

Op 10 februari 2023 is een 2de principiële goedkeuring verleend door de Vlaamse Regering voor een verbod op wegwerpbekers vanaf 15 juni 2023 en een volledig verbod op eenmalige drankrecipiënten vanaf 1 januari 2025 op Vlaamse evenementen.

Evaluatie ✓

Het verschil in milieu-impact wordt in studies vaak louter geanalyseerd en bekeken op basis van CO2-emissies. De impact van eenmalige verpakkingen is echter vanuit maatschappelijk belang veel breder te bekijken dan enkel met focus op CO2-uitstoot. Impactdomeinen als zwerfafval, microplastics en grondstoffenverbruik moeten ook in beschouwing genomen worden.

Momenteel zijn enkel Vlaamse overheden verplicht om te werken met herbruikbaar cateringmateriaal. Deze maatregel is onvoldoende om een grootschalige verandering in de markt teweeg te brengen, met als gevolg dat de incentives om tot hergebruik over te gaan, klein blijven (hoge prijzen, onvoldoende innovaties, …). Bovendien is het hierdoor ook niet evident voor lokale besturen om conform de wetgeving te handelen. Om tot de in de SUP beoogde consumptievermindering te komen, zal OVAM nog meer inzetten op preventie en hergebruik. Dit vindt zijn plaats in het Lokaal Materialenplan.
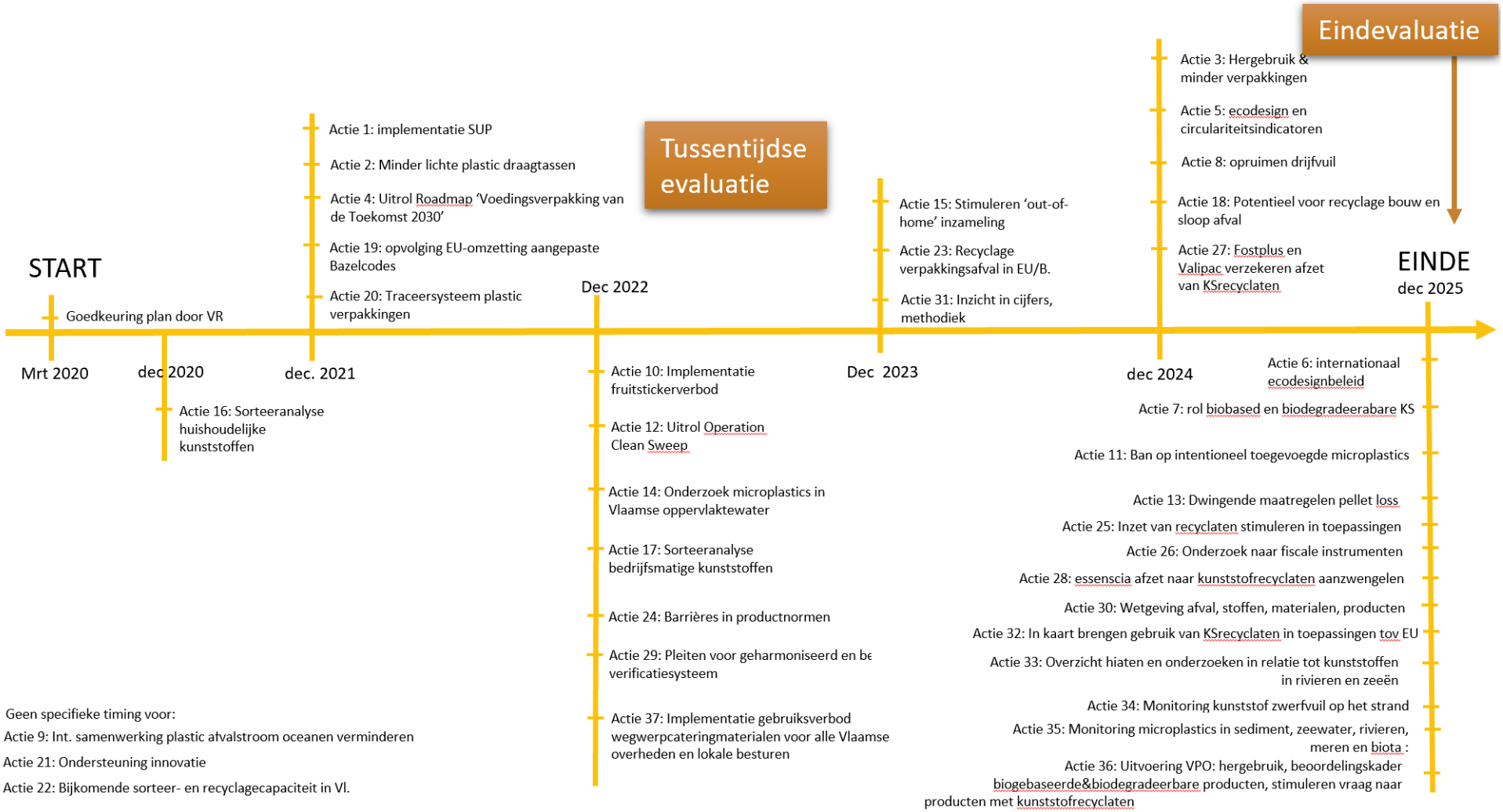
BIJLAGE 3: TIJDSLIJN ACTIES UIT HET UITVOERINGSPLAN KUNSTSTOFFEN 2020-2025